

Tartalom

„Új válaszok a gazdaság kihívásaira” (NAEC) program - vitaindító találkozó	1
„Tőkeáramlás-menedzsment és –liberalizáció: A nemzetközi együttműködés szerepe” magas szintű OECD szeminárium	3
OECD internet gazdasági kilátások 2012	4
Világ energetikai kilátások 2012	5
Középtávú olajpiaci helyzetkép 2012	6
Globális Fórum a klímaváltozásról	6
OECD Szemle: Pénzügyi trendek 2012/1	7
Az államadóssággal és kamatterhekkel kapcsolatos friss OECD-kutatások	8
Az adórendszer és a képzettségekbe történő befektetés	9
A megújuló energia és a vidékfejlesztés	10
Az OECD országok agrárpolitikájának monitoringja és értékelése 2012	10
A környezeti szempontból érzékeny termékek illegális kereskedelme	11
Oktatási gyakorlatok és pedagógiai innovációk	11
A kisvállalkozások zölddé alakítása	12
Keleti partnerországok 2012 – A kisvállalkozásokról szóló szabályozás bevezetésében való előrelépés	12
A női vállalkozókat támogató szakpolitikák a MENA térségben	12
Vezető testületi tagok jelölése és megválasztása	12
A városi zöld infrastruktúra finanszírozása	13
Lobbisták, kormányok és közbizalom (második kötet)	13
Fókuszban a nyugdíjpiacok	13
OECD bankstatisztika: A bankszektor pénzügyi beszámolóit 2012	13
Pénz vagy óvoda? A fiatal gyermekek fordított ellátások újraelosztási hatásai	14
Kapcsolatban az emigránsokkal – A diaszpórák globális profiljai	14
Az egészségügyi kiadások előrejelzési módszereinek komparatív elemzése	14
4. statisztikai világfórum: „A jólét mérése a fejlesztési és a politikai döntésekben történő felhasználáshoz”	15
Adótranszparencia és -adatcseré globális fórum	15
A nyersanyagok exportját korlátozó intézkedések számbavétele	15
Fontosabb várható események és kiadványok	16
OECD Tudástár	16

„Új válaszok a gazdaság kihívásaira” (NAEC) program - vitaindító találkozó

Kiemelt esemény

2012. október 24.

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Horizontális program

<http://www.oecd.org/economy/firstmeetingofthenewapproachestoconomicchallengesnaecgroup.htm>
www.oecd.org/general/50452415.pdf

A 2012 májusában tartott Miniszteri Értekezleten kapott felhatalmazás alapján az OECD új horizontális programot indít, amellyel a szervezet – szinte valamennyi részlege bevonásával – arra keresi a választ, hogy miképpen lehetne újragondolni az eddig használt elemzési módszereket, premisszákat és bizonyos mértékig az OECD munkája középpontjában álló célfüggvényt (növekedés) is, hisz a válság olyan elemzési és piaci kudarcokat hozott felszínre, amely az eddig érvényes keretekben nem biztos, hogy megoldható. A projekt előzetes megállapításait – több bizottság vitáját követően – a 2013-as Miniszteri Értekezlet tárgyalja meg, ahol döntés születhet a munka folytatásáról, illetve további irányairól.

A válság és gyökerei – a jövőre érvényes főbb tanulságok azonosítása

Az elmúlt bő évtizedet jellemző „nagy mérséklet” (Great Moderation) során szelídülni látszó gazdasági hullámzások és a tartós növekedés azt az illúziót keltette, hogy mindez fenntartható és az alkalmazott gazdaságpolitika szándékos eredménye. A potenciális, rendszerszintű kockázatok azonosítása és monitoringja sem volt megfelelő, és túl nagy figyelem vetült a „flow”-jellemzőkre, míg az olyan nem-lineáris hatásokat generáló „stock” mutatók, mint az államadósság szintje, háttérbe szorult. Az elemzési és döntés-előkészítési eszköztár többnyire egy-egy szempontra fókuszáló, parciális megközelítésekre épült, és a modellek nem voltak képesek kellően kezelni a pénzügyi szektorban felgyülemelő feszültséget és az ebből fakadó potenciális kockázatokat. Ráadásul a válságra adott válaszként kialakult gazdaságpolitikai mix sem volt helyes, mivel túlzottan lefékezte a tényezők reallokációját, amelynek hosszabb távon is lehet fékezőhatása a zombicégek és –iparágak fennmaradása miatt.

A gazdaságpolitikai célok és keretek felülvizsgálata

A monetáris politika a „nagy mérséklet” időszakában gyakorlatilag az árstabilitás szempontjait szolgálta, de a válság tapasztalatai alapján ez az egyoldalú hozzáállás hozzájárulhatott a pénzügyi rendszer stabilitásának meggyengüléséhez. A rövidtávú volatilitás túlzott fékezése nem kívánatos mértékű kockázatvállalásra serkentette a piaci szereplőket piaci buborékokat generálva. Ugyanakkor az egyes eszközpiacokon fellépő buborékok kezelésére sem feltétlenül a monetáris politika a legalkalmasabb, hisz a kamatpolitika nem lehet kellően differenciált, így e tekintetben a mikro- és makroprudenciális eszköztár erősítése és alkalmazása a kulcs.

A rekordszintekre emelkedő államadósságok a pénzügyi és finanszírozási feszültségeken túl egyre egyértelműbb fékjei a gazdaságok működésének is. Kihívást jelent a konszolidáció optimális ütemének és módszereinek megtalálása, részben a piaci bizalomhiány következtében önmagában is erősödő kiigazítási kényszer, az alkalmazott módszerek hitelességi deficitje és a vártnál jelentősebb fiskális multiplikátorok miatt. Ez utóbbi tényező a válság speciális (mérlegválság) jellege mellett többek között azzal is összefügg, hogy nagyon sok ország hajt végre egy időben jelentős kiigazításokat. A kiigazítási mix kialakításakor ajánlatos tekintetbe venni a hosszabb távú fiskális feszültségeket (nyugdíj, egészségügyi kiadások), de nagyobb figyelmet kell szentelni a piaci szereplők viselkedésmintáinak az alkalmazott eszközök által kiváltott változásaira is.

A fenntartható és a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését támogató pénzügyi rendszer kialakítása

A dereguláció, a tőkeszabályokban alkalmazott kockázati súlyozás által lehetővé tett szabályozói arbitrázs és a pénzügyi innovációk hatására megnövekvő tőkeáttét segítségével néhány pénzügyi piaci kulcsszereplő robbanásszerű növekedést produkált, aminek eredményeképpen olyan méretű intézmények is létrejöttek, amelyek csődje megrengette volna a pénzügyi rendszert (too-big-to-fail, TBTF). A pénzügyi innovációk és a rendkívül szorosan összefonódó (too-interconnected-to-fail), illetve TBTF-intézmények miatt a kockázatok megfelelő követése és árazása lehetetlenné vált, ami a piaci szereplők mellett a felügyeleti szervek tisztánlátását is megnehezítette. A válság óta zajló intenzív szabályzási reformok sem tudták egyelőre megnyugtató módon kezelni ezeket a jelenségeket. A jelen pénzügyi rendszer meglehetősen diszfunkcionális és nem képes ellátni a gazdaság szereplői számára nélkülözhetetlen közvetítői, finanszírozói szerepét. A válságra eddig adott szabályzási válaszok hatására ugyan megindult a tőkeáttétel csökkentése, de ez a gazdaság szempontjából rossz eszközökkel történik (hitelezés visszafogása, készpénz tartalékolás, biztonságos eszközökbe menekülés), ráadásul az ultra-laza monetáris politika és a még mindig nem kellően átlátható partnerek kockázatok miatt felszökő kockázati felárak a piaci kockázat torz árazásához és az alkalmazkodási folyamat lassulásához vezettek. A pénzügyi rendszer megfelelő működésének visszaállításához a bizalom megerősítése nélkülözhetetlen. Ehhez a vállalati kormányzásra, a fogyasztóvédelemre és a piaci működésre vonatkozó szabályok átalakításával kell biztosítani a szektor társadalmi szükségleteknek megfelelő működését. Az OECD ehhez a banki tőke megfelelési szabályok radikális leegyszerűsítését és a kereskedelmi és befektetési banki tevékenységek éles szétválasztását ajánlja, amely mellett a kereskedelmi banki részek tőkehelyzetének megerősítése is szükséges (főként Európában).

A válság szociális és foglalkoztatási következményeinek kezelését szolgáló gazdaságpolitikai keretek

Noha az egyes országok közötti jövedelmi egyenlőtlenségek a válság előtti időszakban mérséklődtek, az egyes országokon belül jellemzően emelkedtek a különbségek – és néhol igen élesen. A globalizáció és a növekedés nyertesei első sorban a képzett társadalmi rétegek voltak, míg az alacsony képzettségűek nem voltak képesek a folyamatokból megfelelően profitálni, sőt egyes csoportok kifejezetten leszakadni látszanak. Noha az újraelosztás erősítésében az adó- és járadékrendszer is érdemi szerepet játszik, az OECD kutatásai szerint a legerősebb eszköz a képzettségi szintek emelése, az oktatás, illetve a teljes életpálya során, már a kisgyermekkorától kezdve ösztönözni kell a humántőkébe történő beruházást. A munkaerőpiacok alkalmazkodóképességének erősítése is segít, de az elmúlt időszak liberalizációs hulláma után ismét nagyobb figyelem vetül a munkahely minőség kérdéseire, a több helyütt kialakult duális munkaerőpiacok és a dolgozó szegények számának növekedése miatt. A válság hatására megnövekvő munkanélküliség – különösen a fiatalok, alacsonyan képzettek és tartós munkanélküliek körében történő – kezelése sürgető feladat, amihez a munkaerő-piaci és szociális politikák olyan csomagjára (aktív és passzív eszközökre) van szükség, amely már rövidtávon is ösztönözni képes a munkahelyteremtést.

Az uralkodó hosszú távú trendek hatásai

A válság rövidtávú hatásai mellett a világgazdaságnak olyan, több évtized alatt felépülő trendek hatásait is kezelni kell, mint a demográfiai változások, a környezeti kihívások, a nyersanyagszűke, a gyors technológiai változások és a tudásalapú gazdaság vagy a globális értékláncok működése. A technológiaváltás, a globális értékláncok pozitív hatásai mellett bizonyos tekintetben beszűkítették az országok gazdaságpolitikai mozgásterét is, ráadásul az értékláncban résztvevő országok közt az egymásra utaltság is felerősödött, így a lokális nehézségek és válságok szélesebb kört érinthetnek, mint korábban. A nyersanyagszűke és a környezeti kihívások már középtávon is jelentős hatással lesznek az egyes országok gazdasági pozíciójára és potenciális növekedésére is. Jelen ismereteink szerint e tényezők várhatóan a globális szintű növekedési potenciált is jelentősen fékezik majd, amit a technológiaváltás ellensúlyozhat, ám ez utóbbi megvalósulásához komoly innovációs háttérrel kell biztosítani, és ki kell elégtetni a képzett munkaerő iránt folyamatosan növekvő igényt. Egyes vélemények szerint a jelenlegi modell legfeljebb további 20-30 évig folytatható, ám ha nem kezdődik meg már jóval korábban a fokozatos alkalmazkodás, a hirtelen fellépő nyersanyagszűke (energia, termőföld, víz) összeomlást okozhat. Mindez távolosan a növekedési paradigmára épülő stratégiák érdemi változását is kikényszerítheti. Sokan azon a véleményen voltak, hogy a „piac láthatatlan” keze az extern hatásokat nem képes megragadni, és így a kormányoknak aktívabb szerepet kellene vállalniuk az ösztönzők „rendbetételében”.

A fentiek hatása az OECD jövőbeni tevékenységére

Az elemzési eszköztárat úgy kell átalakítani, hogy az képes legyen a komplex környezet és a sok releváns dimenzió közötti interakció (szinergia, trade-off) leképezésére, alkalmas legyen a szélsőséges scenáriók előrejelzésére és a nem-lineáris hatások kezelésére is. A makroszemlélet mellett erősíteni kell az egyéni aktorok szintjén történő modellezést, az egyenlőtlenségek kezelése esetén nem az utólagos redistribúcióra, hanem az eltérő kimenetek (outcome) keletkezésének mérséklésére kell tenni a hangsúlyt, és nagyobb figyelmet kell szentelni az intézkedések intertemporális hatásainak, valamint több, akár rövidtávú és ad hoc probléma kezelésében is nagyobb szerepet kell szánni a szoros és koordinált nemzetközi fellépésnek.

„Tőkeáramlás-menedzsment és –liberalizáció: A nemzetközi együttműködés szerepe” magas szintű OECD szeminárium

Kiemelt esemény

2012. október 9.

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Gazdaság

<http://www.oecd.org/investment/investmentpolicy/seminaroncapitalflowmanagementandliberalisation.htm>

A központi bankok kormányzói, közgazdasági igazgatói, a legfontosabb nemzetközi pénzügyi intézmények, illetve a téma neves nemzetközi szakértői részvételével zajló rendezvényen Magyarországot Turóczy László, a Nemzetgazdasági Minisztérium Versenyképességért felelős helyettes államtitkára képviselte. Nyitóbeszédében Angel Gurría OECD főtitkár a tőkemozgásokra a válság során és következményeként vetülő megújult érdeklődéssel indokolta a találkozót, és arra ösztönözte a résztvevőket, hogy a tőkemozgások trendjeinek és hatásainak azonosítása mellett vitassák meg a nemzetközi összefogás szükségességét és lehetőségeit, különös tekintettel az OECD Liberalizációs Kódexek szerepére.

Az eszközárak relatív változásait, a fejlettségi szinthez is kötődő és azzal párhuzamosan változó természetes kamatszintet és a fejlődő országokban tapasztalható reálfelértékelődést emelték ki többen is a tőkemozgásokat meghatározó tényezők közül. Elhangzott az is, hogy a bank-szektor jellegének megváltozása – az árnyék-bankrendszer és a nagykereskedelmi finanszírozás megerősödése –, illetve az európai bankok esetében a nem-EU-s finanszírozási források fontosságának felemelkedése komoly tőkemozgásokat kiváltó tényezők. A hosszú távú tőkebefektetések ritkábban okoznak feszültségeket, hisz valós gazdasági tevékenység is kapcsolódik hozzájuk. A nemzetközi tőkepiacok integrációja miatt a tőkemozgásoknak a válság során megerősödő volatilitása – egyes esetekben például a beáramlás hirtelen megtorpanása, esetleg megfordulása – viszont már általános makrogazdasági problémát és kiemelt kockázatot jelent, például Kelet-Európában. A volatilitás okozója a pénzügyi piacok gyakran rövidtávú szemlélete, és e két tényező egymást is erősíti. Extrém piaci feszültségek esetén fellépő biztonságosnak tartott eszközökbe történő menekülés a fejlett fogadó országokban is problémákat eredményez. Néhányan azon a véleményen voltak, hogy a volatilitás nem feltétlenül probléma, hisz a tőkemozgások a reálgazdasági eredetű tényezők miatt fellépő alkalmazkodási folyamat egyik csatornája csupán. Mások ugyanakkor azt hangsúlyozták, hogy részben a volatilitás következtében a likviditás értéke emelkedik, ami hosszú távú finanszírozási források drágulásán keresztül negatív reálgazdasági hatásokkal jár.

A hozzászólók többsége a nemzetközi tőkemozgásokkal kapcsolatos pozitív és negatív hatások bemutatása mellett úgy vélte, hogy nincs általánosan megfogalmazható ajánlás azok kezelésével kapcsolatban. Hangsúlyozták, hogy az objektív körülmények folyamatos változása miatt a gazdaság- és különösen a monetáris politikának is rugalmasan alkalmazkodnia kell. Elhangzott, hogy ma már nem áll az a két évtizede vallott tézis, miszerint a monetáris politikának kizárólag az árstabilitásra kell összpontosítania. A lehetetlen hármasság koncepciója (a szabad tőkemozgások, az árfolyam rögzítése és a szuverén monetáris politika egyszerre nem megvalósítható) ugyanakkor továbbra is érvényes. Ám míg a korábbi időszakban jellemzőbb volt, hogy a döntéshozók az egyik tényezőt teljesen feláldozták a másik kettő eléréseért, ma már jobbnak tűnik az a megközelítés, amely mindhárom tényezőt korlátozza bizonyos mértékig. A legtöbb ország esetén a monetáris politika irányítóinak mozgásteret behatárolt, ám a delegáltak többsége úgy vélte, hogy a válság hatására a monetáris hatóságoktól immár elvárt makroprudenciális szerep kör betöltéséhez erősíteni kell a központi bankok függetlenségét. Az eltérő növekedési ütemű országok közötti árfolyamrögzítés is csak komoly költség mellett tartható fenn hosszabb távon, és egyre több példa (pl. Kína) utal arra is, hogy a jelentős tartalékok felépítése hozzájárulhat egyéb egyensúlytalanságok felerősödéséhez, továbbá számottevő partnerkockázati kitettséget eredményezhet.

Az egyes országok saját reakciónak elemzésekor és értékelésekor figyelembe kell venni a kiinduló pozíciók eltéréseit, mert ezek érdemben befolyásolják a követni szükséges stratégiákat. Egyetértés volt abban is, hogy a strukturális politika is fontos tényező. Különösen azon elemek kíváncsiak, amelyek elősegítik a működőtőke-áramlást, illetve a bankszektorban lecsapódó rövidtávú tőkemozgásokat, mert ez utóbbiak segíthetnek a rendszer likviditásának erősítésében – bár ennek kapcsán olyan vélemények is elhangzottak, hogy ez az összefüggés csak „békeidőben” igaz, mivel a válság során jól megfigyelhető volt a rövidtávú likviditás hirtelen eltűnése a bankközi és pénzpiacokról. Többen leszögezték, hogy a tőkemozgások korlátozása semmiképpen nem helyettesítheti a helyes és alkalmazkodóképes gazdaságpolitikát, mivel érdemi gazdasági költségekkel jár, például a gyengébb piaci működés, a diverzifikáció alacsonyabb szintje, valamint a megerősödő járadékvadász tevékenységek és korrupció miatt, amelyek együttesen drágábbá teszik a reálgazdasági tevékenységek hosszú távú finanszírozását. Ugyanakkor az izlandi jegybankelnök emlékeztetett arra, hogy épp országa szolgáltatott példát rá, hogy bizonyos esetekben helye lehetne a devizakitettség korlátozásának, ám megítélése szerint az esetleges tőkekorlátozásnak fókuszálnak, transzparensnek és következetesen végrehajtottnak kell lennie.

A delegáltak egyetértettek abban, hogy a tőkemozgások által generált feszültségek és kockázatok kezelésében elengedhetetlen a kölcsönös bizalom és fair-playen alapuló nemzetközi együttműködés. Ennek része a legjobb gyakorlatok megosztásán és a transzparencián túl a hatékony nemzetközi pénzügyi piaci felügyelet és egy nemzetközi likviditási védőháló kialakítása lehetne. Az utóbbi kapcsán a válság során hatékonyan bizonyuló koordinált központi banki fellépés követendő alapot – bár sok a nyitott kérdés az időzítés és beavatkozási lehetőségek konkrét formái kapcsán –, míg a pénzügyi felügyelet tekintetében a jelenleginél fokozottabb nemzetközi együttműködés szükséges a pénzügyi tevékenységek szabályzásának, korlátozásának kimunkálásában. A résztvevők úgy vélekedtek, hogy az OECD Liberalizációs Kódexei eddig is rendkívül hasznosnak bizonyultak, és továbbra is megoldást jelentenek, de néhány témakörben erősíteni szükséges azokat: (1) a pénzügyi stabilitást markánsabb célként kell megfogalmazni, (2) jobban figyelembe kell venni a kiindulópontok különbségeit, (3) fel kell készülni rá, hogy a piaci kudarcok megszüntetése gyakran nagyon hosszú idő alatt lehetséges csupán és (4) nagyobb figyelmet kell szentelni a tényezők közötti egymásra hatásoknak (spillovers).

OECD internet gazdasági kilátások 2012

Kiemelt kiadvány

2012. október 3.

Kontakt: Várkonyi Gergely – gvarkonyi@mfa.gov.hu

Információs Társadalom

http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oecd-internet-economy-outlook-2012_9789264086463-en

A hálózatok által biztosított széleskörű lefedettség, az elegendő adatátviteli kapacitás, a megfizethető árú eszközök és a kapcsolódási lehetőségek együttese az OECD-piacok zömében ösztönzőleg hatott az internethasználattal kapcsolatos szolgáltatások és módozatok bővülésére. Az internet legmodernebb bővülésének fő forrását a vezetékek nélküli kapcsolatok jelentik, melyek 2009-ben már meghaladták a vezetékes szélessávú internet-előfizetések számát. 2011 decemberétől kezdődően a vezetékek nélküli szélessávú kapcsolatok becsült száma az OECD-ben (670 millió) több mint a duplája volt a vezetékes szélessávú előfizetéseknek (315 millió), és a vezetékek nélküli internetes előfizetések számának növekedése tovább folytatódik. A szélessávú hozzáférések sebessége az árak csökkenésével párhuzamosan nőtt. A DSL és a kábeles szélessávú hozzáférések meghirdetett sebessége évente 32, illetőleg 31%-kal nőtt az OECD-országokban a 2008–2011 közötti időszakban, míg az árak 3, illetőleg 4%-kal csökkentek.

Az internetes hozzáférések jövőjét meghatározó két technológia a lakott területekhez közelebb telepített nagyon nagy sebességű száloptikás hálózatok, valamint az új, nagy sebességű vezetékek nélküli hálózatok lesznek. A táblagépek és az okostelefonok mindenütt jelenlévővé teszik a számítógépeket (a mobiltelefon-előfizetések száma 2005 óta globális szinten több mint a duplájára nőtt, a nem OECD-országokban pedig megháromszorozódott), miközben a mobil internet és a felhőalapú szolgáltatások mindenfajta adatot mindenkor elérhetővé tesznek.

A mobil internet-hozzáférések bővülése elősegítette az IKT-szektor felszínén maradását a válság alatt; a piacvezető cégek árbevétele 2000 és 2011 között évi 6%-kal nőtt. Az IKT-szolgáltatások jobban teljesítenek az IKT-gyártásnál, termelésnövekedésük 2012-ben elérte az 5–10%-ot. Ez a szektoron belüli foglalkoztatásnak is előnyére vált: a piacvezető cégek 2011-ben 14 millió embert foglalkoztattak világszerte, ami 6%-os növekedést jelent 2010-hez képest. A piacvezető IKT-cégek között az internetes cégek nyújtották a legjobb teljesítményt árbevétel- és foglalkoztatásnövekedés tekintetében. Az e-kereskedelem egyre nagyobb részesedést foglal el az összes üzleti árbevételben. Az IKT-szektor továbbra is vonzza a kockázati tőke-befektetőket: 2011-ben a szektorba irányuló befektetések az összes kockázati tőke-befektetés 50%-át tették az Egyesült Államokban, a világ legnagyobb piacán. A kockázati tőke-befektetések a 2000-ben, a dot.com buborék idején elért anomális csúcsot leszámítva minden korábbinál magasabb szinten állnak. Az üzleti K+F beruházások is folytatódnak az IKT-szektorban, a ráfordítások mind Koreában, mind Finnországban több mint 1,5%-át teszik ki a GDP-nek.

A digitális tartalom a lakossági internethasználat vitathatatlanul legfontosabb hajtóereje, a digitális tartalmakból származó bevételek pedig minden szektorban gyors növekedést mutatnak. Az abszolút számokat tekintve a legnagyobb online piacot a hirdetés képviseli, ezt követik a számítógépes- és videojátékok, az online zenék, filmek és videók. A globális fogyasztói kereslet élén 2010-ben a játékok álltak, amelyek a digitális árbevételek mintegy 39%-át adták. A Hanglezkiadó Nemzetközi Szövetsége (IFPI) szerint a digitális zeneeladás globális szinten a lemezkiadó vállalatok bevételeinek 29%-át tette ki, vagyis több mint négyszer akkora volt, mint a könyv-, film- és újságipar online bevételei összességében, annak ellenére, hogy ezen utóbbi iparágak általában jóval nagyobbak. Az olyan eszközök, mint a beltéri egységek és a játékkonzolok is segítik az online szórakozásra történő áttérést. A Cisco előrejelzése szerint az IP-forgalom 2010 és 2015 között évi 32%-os növekedés mellett megkétszereződik. A Sandvine arról is beszámol, hogy a valós idejű szórakoztató alkalmazások által generált forgalom nagy részét (54,3%-át) az online video- és audioletöltés teszi ki, és hogy ezen forgalom 15,6%-a otthon használt mobil eszközön vagy táblagépeken, Wi-Fi-n keresztül valósul meg.

A kormányzatok egyre növekvő mértékben finanszírozzák a szélessávú hálózatok kiépítését, vagy közvetlen állami beruházások útján, vagy az univerzális szolgáltatási programok módosítása révén, ám még mindig nincs széles körben elfogadott módszer vagy egységes mérőszám a teljes internetes gazdaság mérésére. A meglévő OECD-kutatásokra alapozva azonban az internetes gazdaság kilátásait tárgyaló jelen kiadvány kiak-

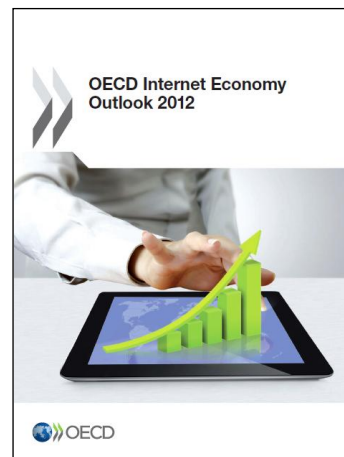
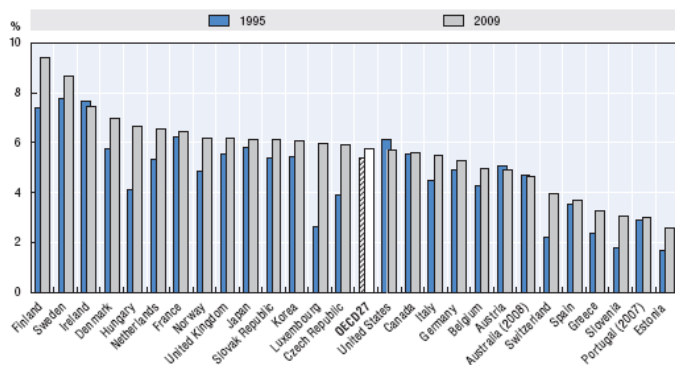

Figure 1.6. Share of ICT sector employment in business sector employment, 1995 and 2009

názza az Egyesült Államokra vonatkozó, kellően részletes adatokat, és úgy becsüli, hogy az ország üzleti szektorában 2010-ben keletkeztetett hozzáadott érték 13%-a az internethez kapcsolódó tevékenységeknek tulajdonítható. Ez az előzetes adat remélhetőleg elősegíti a jövőbeli adatfejlesztést és a módszerek finomítását. A további elemzés két fontos követelménye a minőségi bemeneti adatok megléte és az értelmezésüket lehetővé tevő szilárd modell. Ezen túlmenően, az országok közötti összehasonlítások az adatgyűjtések összehangolását is megkívánják az országoktól, ami valószínűleg éveket vesz igénybe. Az internet gazdaságainkra gyakorolt teljes hatása, mint olyan, messze nem egyértelmű, még azzal együtt sem, hogy az információ közlésének és elérésének rendelkezésre álló módjai gyorsan fejlődnek. Ami egyértelmű, hogy az internet kulcsfontosságú gazdasági infrastruktúrává válik, amely forradalmasítja a vállalkozások működését, és platformul szolgál az innovációhoz.

Világ energetikai kilátások 2012

Kiemelt kiadvány

2012. november 12.

Kontakt: Várkonyi Gergely – gvarkonyi@mfa.gov.hu

Energia

<http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2012/>

A Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) évenként megjelenő kiadványának ez évi kiadása, A Világ Energetikai Kilátások 2012 (World Energy Outlook 2012 - WEO) november 12-én jelent meg. A kötet 2030-ig tartalmaz előrejelzéseket, és tekinti át az energiapiacokat régióról régióra és energiahordozóként. Ebben az évben is folytatódik a fenntarthatatlan szénalapú energiaforrásokról az alacsony széntartalmú fenntartható energiaforrásokra való áttérés vizsgálata. Ennek keretében kiemelendő, hogy továbbra sem történtek olyan drasztikus lépések, amelyek módosítanák azt a prognózist, hogy amennyiben 2017-ig nem változik az energetikapolitikai környezet a tisztább energia jövő érdekében, akkor a maximálisan 2° C mértékű felmelegedést eredményező pályára már nem tudunk rálépni. Sőt, a WEO meglátása szerint a jelenlegi energetikapolitikák mellett a 2030-ra vizionált alacsonyabb kibocsátás 93%-át 2015-re el fogjuk érni, illetve a hosszú távú beruházásokkal le fogjuk kötni. Az eddig bejelentett vállalások csak arra elegendőek, hogy 3,5 fok környékén álljon meg az emelkedés.

A korábbi tanulmányok egyik legfőbb üzenete, hogy a növekvő közlekedési energiaigények és az olajtermelésben tapasztalható befektetési igények növekedésével az olcsó olaj korát végkép lezártak tekinthetjük továbbra is érvényes, ugyanakkor az iraki olajmezők terén elért eredmények, valamint az USA olajtermelési növekedése némileg ellensúlyozhatja ezeket a hatásokat. Ugyanakkor az IEA meglátása nem változott, ideje elkezdenünk berendezkedni egy olyan világra, ahol az új olajtermelési költségek egyre növekednek, azaz habár a jelenlegi magas árak irreálisak, és leginkább a mostani politikai és gazdasági környezetnek köszönhetőek, nem elképzelhetetlen, hogy a közeljövőben ezek az árak már gazdasági realitást képviselnek.

A kiadvány kiemelten foglalkozik a gázenergia terén tapasztalt fejleményekkel. Az USA-ban bekövetkező aranykor, amely javarészt a palagáz termelésével magyarázható, teljesen átalakította a térség energiapiacát. Immáron nem elképzelhetetlen, hogy az USA gázimportőrből exportőrré váljon. A palagáz-potenciál Európában és Ázsiában is jelentős, ugyanakkor egyes környezetvédelmi faktorok nehezítik a termelés megkezdését. Az alacsonyabb gázár az USA-ban felszabadította az ország által korábban olcsó energiaforrásként használt szenet, amelyet most már az USA exportál Európába, ahol a szén a drágább gázenergia felhasználását láthatóan lejjebb szorította.

A kiadvány mindemellett foglalkozik az egyes energiaforrások jövőbeli kilátásaival, valamint az előrejelzések között egy alacsonyabb nukleáris energiát használó jövőkép is található. Ennek kapcsán a WEO egyértelműen jelzi, hogy ez a kérdés egy eddig nem tapasztalt problémát vet fel. Ez lenne ugyanis az első eset, hogy egy zero kibocsátású energiát kívánnának országok megújuló energiával helyettesíteni, azaz a megújuló energia technológiák bevezetése ebben az esetben nem járna a kibocsátást tekintve környezeti hatással.

Az IEA kiadványa szerint 2035-ig a globális energiafelhasználás 40 százalékkal, olajegyenértéken 4,8 milliárd tonnával nő 2009-hez képest, ami együtt jár az energiahordozók árának és az üvegházhatású gázok kibocsátásának drasztikus növekedésével. A jelentés figyelembe veszi az energiahatékonysággal és a megtakarítással elérhető célokat és az erre vonatkozó kormányzati előrejelzéseket. Tavaly a gazdasági recesszió ellenére rekordot döntött a szén-dioxid kibocsátás: 1,6 gigatonnával 30,4 gigatonnára nőtt. Változatlan növekedési ütemet feltételezve 2035-re 36,6 gigatonna szén-dioxid kibocsátással számolhat a világ.

Az idei kiadvány külön foglalkozik az energiahatékonyság kérdéskörével is. Erre egy külön energiahatékonyság világszcenáriót is szimulál, és bemutatja, hogy maguk az energiahatékonysági intézkedések milyen jelentős mértékben javítják a rövid és hosszú távú energiabiztonságot, a gazdasági növekedést és a környezetvédelmi indikátorokat is. Mindezek az eredmények már a jelenlegi technológiák mellett is kiemelkedőek, így nem igényelnek új technológiai fejlődést. Az energiahatékonysági lépések, ha azonnal bevezetjük őket, az IEA által kijelölt 2017-es céldátumot kitolhatják akár 2022-ig, azaz az intézkedéseknek köszönhetően a maximálisan 2° Celsius mértékű felmelegedést eredményező energetikapolitikai pályára még eddig lenne esélyünk rákerülni.

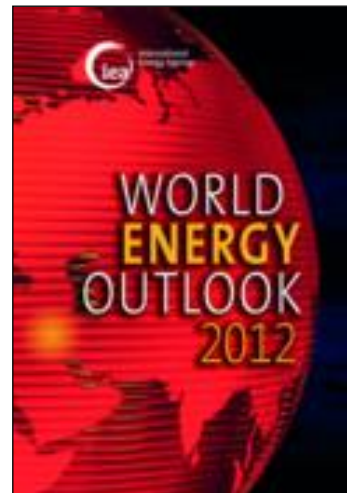
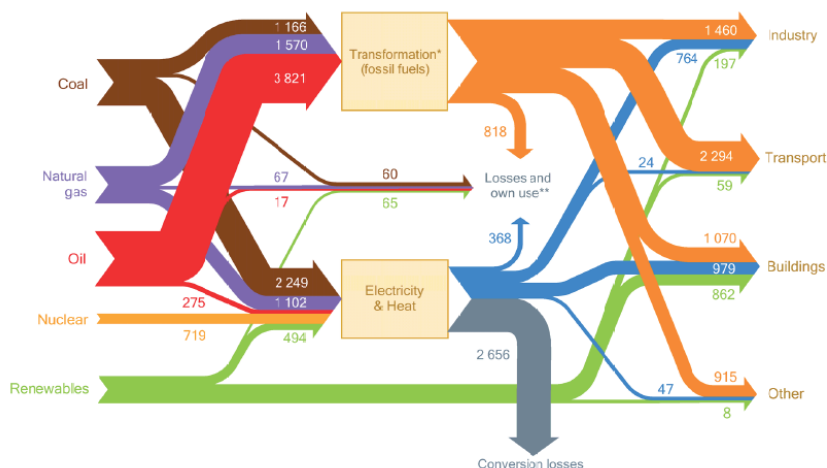

Figure 2.8 ► The global energy system, 2010 (Mtoe)

* Transformation of fossil fuels from primary energy into a form that can be used in the final consuming sectors. ** Includes losses and fuel consumed in oil and gas production, transformation losses and own use, generation lost or consumed in the process of electricity production, and transmission and distribution losses.

Középtávú olajpiaci helyzetkép 2012

Kiemelt kiadvány

2012. november 12.

Kontakt: Várkonyi Gergely – gvarkonyi@mfa.gov.hu

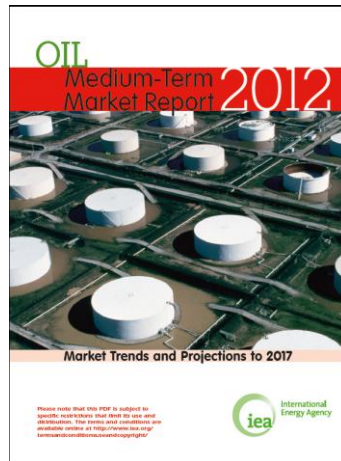
Energia

<http://www.iea.org/publications/oilmarketreport/>

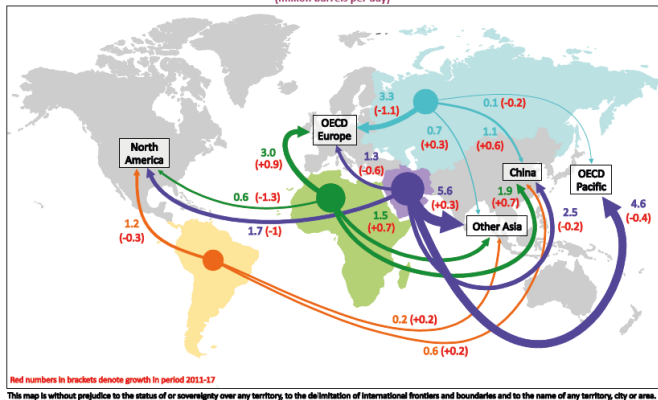
Az IEA kiadványa a rendszeres havi olajpiaci elemzések trendjeit vizsgálja, és ennek alapján állít fel egy középtávú, a következő 5 évre szóló prognózist a piac lehetséges alakulásáról. Ezt az előrejelzést nem segíti, hogy továbbra is a gazdasági válság és a normalitás között lebeg az olajpiac, miközben egyre inkább gyülekeznek a további, válság utáni hullámok. A gazdasági helyzeten felül egyes geopolitikai rizikófaktorok nehezítik a pontos előrejelzést. Az „arab tavasz” eseményei továbbra is gondot jelenthetnek az olajtermelésben, a világ legnagyobb olajtartalékaival rendelkező régiók politikai stabilitása megingott az utóbbi években, habár a jelentősebb olajhatalmak jelenleg még elkerülték ezeket a problémákat. Ilyen körülmények mellett némileg tompult a jelentősége annak, hogy az olajtermelő országok össztermelése növekedett, és a keresleten felül is van bőven olaj a piacon jelenleg. Azonban nem szabad lebecsülni a termelés ilyen jellegű fellendülését, hiszen a líbiai és az iraki olajtermelés a tervezettnél nagyobb mértékű újraindulása mindenképpen pozitív hatásokat hozhat a piacra.

Kellenek is ezek a pozitív hatások, mivel az olajpiac volatilitása további csúcsokat döntött ez év elején. Márciusban a Brent hordónkénti ára majdnem elérte a kritikus 130 USD értéket, majd júniusra 90 USD alá esett,

és őszre ismét stabilan 100 USD fölött mozgott. Mindezek mellett a piac legnagyobb kérdése az lesz, hogy hogyan alakítja át az energiapiaci térképet az energiakeresleti és ár volatilitás. A válság hatására Európa olaj- és energiafogyasztása kismértékben csökkent, mindezalatt az USA-ban, főként a palagáznak köszönhetően, az energiaárak összességében csökkentek, ami az energiamix esetében várhatóan némi olajfogyasztás csökkenésre adhat reményt. Ázsiában egyértelmű keresletnövekedésről beszélhetünk, Kína olajigényének növekedése folyamatos és jelenleg megállíthatatlannak tűnik. Ezek a trendek azt jelzik, hogy valószínűleg a Közel-Kelet és Oroszország olajexportjai nyugati irányba csökkenni, keleti irányba jelentősen növekedni fognak. Amennyiben az USA az elvárásoknak megfelelően intenzifikálni tudja olajtermelését, akkor importfüggősége 30-40%-kal csökkenhet, de nem látható olyan szcenárió, ahol ez a függősség nullára redukálható.

Crude exports in 2017 and growth over 2011-17 for key trade routes*
(million barrels per day)

Globális Fórum a klímaváltozásról

Környezetpolitika

2012. szeptember 26-27.

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

<http://www.oecd.org/env/climatechange/climatechangeexpertgroupglobalforumseptember2012.htm>

Az OECD Környezetpolitikai Igazgatósága a Nemzetközi Energia Ügynökséggel közös szervezésben 2012. szeptember 26-27. között Globális Fórumot rendezett éghajlatváltozás témakörben. A rendezvény elsődleges célja a nemzetközi klímaváltozási tárgyalásokon a különböző háttérű országok között zajló párbeszéd elősegítése elsősorban technikai kérdésekben. Az eseményen elhangzott, hogy az üvegházhatást okozó gázok (GHG) világméretű kibocsátása továbbra is nő. Az OECD előrejelzések szerint a jelenleg követett trendek mellett 2050-re több mint 50%-kal emelkedik a kibocsátás mértéke, amelynek 70%-át az energiafelhasználásból származó széndioxid teszi ki. A késlekedve vagy a 2020-ig ugyan megtett, de visszafogott léptékű intézkedések (a koppenhágai és cancúni ajánlások minimális megvalósítása; a hatékonyabb technológiák megjelenésének kivárása) a 2020 után megteendő erőfeszítések mértékét és léptékét növelik, és 2050 utánra halasztva a cselekvést már 50%-os költségcsökkentést idéznek elő. A nem cselekvés tehát a költségek robbanásszerű emelkedéséhez vezet. Korábban az OECD tagországok számítottak a legnagyobb káros anyag kibocsátóknak, napjainkban azonban élen járnak a kibocsátás csökkentésében; korábbi szerepüket a feltörekvő BRIICS országok (Brazília, Oroszország, India, Indonézia, Kína és Dél-Afrika) vették át. Általánosságban elmondható, hogy az országok GHG kibocsátása és GDP-jük között egyre erőteljesebben nyílik az olló. Ugyanakkor a kibocsátás csökkentésének költségét a fejlődő országoknak is viselniük kell, minthogy a durbani egyezmény közös felelősségvállalásra kötelez. A durbani egyezményre kitérve az előadók egyetértettek abban, hogy a szerződésben részes felek működését nehéz nemzetközi felügyelet alá vonni, ezért meg kell teremteni a felelősség-alapú bizalmat. A kormányok mellett be kell vonni valamennyi érintett felet tudatosítva mindenkit, hogy a magánszféra befektetéseire is szükség van. Növelni kell a társadalmi támogatottságot is, illetve el kell szakadni attól a felfogástól, hogy a kormányok a fosszilis tüzelőanyag támogatást szociális kérdésként kezeljék. A Fórum alkalmat adott arra, hogy a résztvevők megvitassák, hogy az ENSZ Klímaváltozásról szóló Keretegyezményével kapcsolatban milyen további lépések megtételére van szükség. A rendezvényen szó volt arról is, hogy megfelelő megoldást kell találni a klímafinanszírozási pénzáramlások számbavételekor a duplikációk kiszűrésére; továbbá néhány definíciós kérdést is megvitattak a résztvevők.

OECD Szemle: Pénzügyi trendek 2012/1

Pénzügyek

2012. október 3.

Kontakt: Tóth Péter – pthoth@mfa.gov.hu

Gazdaság

http://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/oecd-journal-financial-market-trends/volume-2012/issue-1_fmt-v2012-1-en

Tőkeáttétel-csökkentés, hagyományos vs. tőkepiaci banktevékenység és a G-SIFI bankok sürgős tevékenység-elkülönítése és újratőkésítése (Adrian Blundell-Wignall, Paul E. Atkinson)

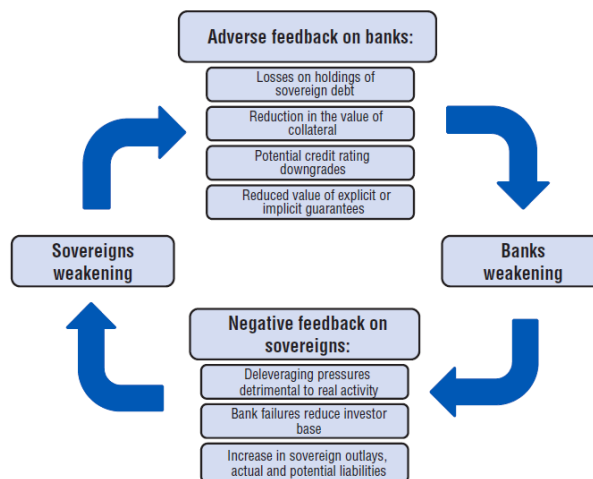
Bár a válság kirobbanása óta a kormányok és központi bankok komoly támogatást adtak, a szabályzási környezet is változott, és a bankvezetők is fogadkoztak a banki kockázatmenedzsment javításával kapcsolatban, még a mai napig sem ért véget a globális, rendszerszinten fontos pénzügyi intézmények (G-SIFI) csődsorozata (pl. Dexia), illetve továbbra is érkeznek az újabb veszteségekről szóló hírek (pl. JP Morgan). Mindeközben a bankok közti hitelezés áll, a központi bankok vették át a bankközi piac szerepét, és a tőkeáttétel „rossz módon” (a hitelezés visszafogásával) történő csökkentése a gazdaságot is fékezi, munkahe-lyeket sodorva veszélybe a KKV-szektorban. A jelenlegi tőke- és likviditási szabályok sem támogatják a vállalati szektornak történő hitelezést, pedig a fellendüléshez ez szükséges lenne. A tanulmány részletesen bemutatja, hogy a G-SIFI bankok esetén a mérlegtételek mozgását a jelentősen nőtt derivatíva-kitettsé- g mozgatja. A derivatívák összességében nem képesek a piaci kockázat eltüntetésére, és a hozzájuk kapcsolódó fedezeti és letétfeltöltési szabályok erősen pro-ciklikusak és veszélyesek. A szerzők meggyőződése szerint e problémákat úgy lehetne legjobban kezelni – az egyes intézmények által jelentett rendszerkoc- kázat csökkentése mellett a megfelelően tőkésített bankok hitelezési tevékenységét újraindítani –, ha

elkülönítésre kerülne a kereskedelmi és befektetési banki tevékenység, és az előbbi részleg tőkehelyzete érdemi megerősítésre kerülne (főként Európában). A felmerült gyakorlati megvalósítási lehetőségek közül a szerzők szerint a nem-operatív holdingra és szeparált leányvállalatokra építő (a brit Vickers-javaslatához hasonló) megközelítés jobb modellnek tűnik, mint az amerikai Volcker-javaslat.

A banki adósságok implicit garanciái – Hol állunk? (Sebastian Schich, Sofia Lindh)

A globális pénzügyi válság és az arra adott szakpolitikai válaszok élesen felvetették a banki adósságok implicit garanciáinak kérdését. A tanulmány ezen implicit garanciák meglétét, mértékét és összetevőit igyekszik felmérni. Úgy tűnik, hogy (1) az implicit garanciák mértéke szektoronként, sőt intézményenként eltérő, (2) viszont annál magasabb, minél gyengébb a bank önálló hitelképessége, illetve minél erősebb az érintett állam hitelképessége és minél nagyobb az adott intézmény. (3) Az implicit garanciák mértéke a válság kezdete óta még emelkedett is, de az utóbbi időben már mutatkozik némi mérséklődés, (4) ami ugyanakkor főként az államok teherbíró-képességének romlásából fakad, és csak részben tulajdonítható a bankok felszámolási mechanizmusainak érezhető erősítéséből. (5) Ezzel együtt az implicit garanciák továbbra is léteznek, aminek következtében nem kívánatos negatív visszacsatolás jön létre a bankok értéke és a szuverén adósságok között (*ld. ábra*), ráadásul tisztességtelen finanszírozási előnyhöz juttatja az érintett intézményeket, és túlzott kockázatvállalásra ösztönözheti őket. Bár a szakemberek között sincs egyetértés az implicit garanciák kezelési lehetőségeivel kapcsolatban, a tanulmány röviden áttekinti a felmerült különböző lehetőségeket.

Figure 1. Adverse feedback effects from sovereign to bank debt values and vice versa

Source: Secretariat assessment.

Banki tőkeáttétel-csökkentés, banki finanszírozás helyett piaci források és a KKV-finanszírozás (Gert Wehinger)

A bankok a válság előtti magas tőkeáttételük csökkentése és a szigorúbb tőkeszabályozási környezetre való felkészülés miatt csökkentik a hitelezési tevékenységüket. Mivel a bankszektor hitelezési kapacitása várhatóan tartósan csökken, más szereplőknek (pl. intézményi befektetők, a pénzügyi közvetítés új formái) nagyobb részt kell vállalniuk a gazdaság finanszírozási szükségleteinek kielégítéséből. Mindez nem csupán a szabályzás látóköreinek szélesítését igényli, de szükségessé teheti ösztönző eszközök alkalmazását is az új finanszírozási megoldások megerősítése érdekében, különösen a hosszú távú beruházások, az infrastruktúra és a KKV-k finanszírozása területén. A 2012 áprilisában e témában tartott OECD-kerekasztal résztvevői szerint hosszabb távú intézkedések is szükségesek a piaci szereplők közti bizalom megerősítéséhez. A banki tőkeáttétel-csökkentés fontos, de a folyamat még távolról sem zajlott le. A finanszírozás egyes formáinak értékpapírosítását akár (némi kezdeti) kormányzati és szabályzási támogatással is ösztönözni lehetne, különösen a KKV-finanszírozás területén, mert ez megoldást jelenthet a banki finanszírozás szűkössége miatti gondokra. A közbenső (mezzanine) finanszírozási eszközök e téren különösen hasznosak lehetnek, és a részvénytőke-finanszírozás informális formái is kulcsfontosságúak lehetnek az induló vállalkozások számára. Ez az állás különösen Európában lehet nagy jelentőségű, mivel itt korábban 75-80% volt a banki finanszírozás részaránya.

Az államadóssággal és kamatterhekkel kapcsolatos friss OECD-kutatások

Államháztartás

2012. szeptember-október

Kontakt: Tóth Péter – ptoth@mfa.gov.hu

Gazdaság

http://www.oecd-ilibrary.org/economics/public-debt-economic-growth-and-nonlinear-effects_5k918x8d4zn-en

http://www.oecd-ilibrary.org/economics/interest-rate-growth-differentials-and-government-debt-dynamics_eco_studies-2012-5k912k0zkh8

http://www.oecd-ilibrary.org/economics/choosing-the-pace-of-fiscal-consolidation_5k92n2xg106g-en

Államadósság, gazdasági növekedés és a nem-lineáris hatások: Mítosz, vagy valóság? (Égert Balázs)

A közgazdasági gondolkodásban egyre szélesebb körben válik elfogadott összefüggéssé, hogy létezik egy nem-lineáris kapcsolat az államadósság szintje és a gazdasági növekedés között. Reinhart és Rogoff 2010-es tanulmánya a GDP 90%-a körül állapította meg az adósság azon szintjét, amely felett a gazdasági teljesítmény számottevő romlásával kell számolni, és azóta több szerző is hasonló küszöbértéket talált. Jelen tanulmány formális ökonometriai módszerekkel kísérelte meg az eredeti Reinhart-Rogoff adatsorból nyerhető eredmények ellenőrzését. Bár az alkalmazott nem-lineáris küszöb modellek igazolták a negatív, nem-lineáris kapcsolat meglétét, a konkrét küszöbérték nagyon érzékeny a vizsgálat időhorizontjára és az adatsorban szereplő országok változására, az adatok gyakoriságára és a minimálisan szükséges megfigyelések számával kapcsolatos feltevésekre. A nem-lineáris hatások egyes esetekben az államadósság 90%-os szintjénél jóval előbb is azonosíthatók: akár már a GDP 20-60%-ánál. Mindez a nem-lineáris hatások modellezésének nehézségeire utal, ami további vizsgálatra érdemes. Az eredmény jelentősége, hogy megkérdőjelezi a GDP 90%-ánál azonosított küszöb abszolút érvényességét, és arra figyelmeztet, hogy bizonyos körülmények között a negatív hatások már jóval korábban is jelentkezhetnek, ami lényeges szempont lehet a fiskális konszolidációs tervek kidolgozása során.

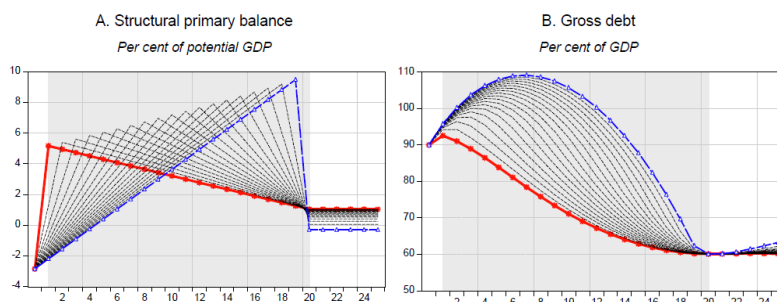
Az adósság kamatszintje és a növekedés közti olló hatása az állami adósságdinamikára (David Turner, Francesca Spinelli)

Az államadósságra fizetett kamat és a növekedés különbsége kulcsfontosságú mutató a fiskális folyamatok fenntarthatóságának értékelésekor. Az OECD-országokban ez a különbség szokatlanul alacsony volt az elmúlt évtized nagy részében, a megelőző két évtizeddel összevetve. A második bemutatott tanulmány e jelenség okait vizsgálja, részben azzal a céllal, hogy előrejelzést adjon a kamatnövekedés-rés jövőbeni alakulására vonatkozóan. Az eredmények szerint az elmúlt évtizedben tapasztalható alacsony érték egyik fő oka az infláció mérsékelt volatilitásában keresendő, ami a legtöbb országban elterjedt hiteles inflációscél-követő monetáris politika eredménye, és ezért e kedvező hatás vélhetően a jövőben is érvényesül. Ugyanakkor vannak más magyarázó tényezők is, amelyek várhatóan már nem csökkentik, vagy éppen kifejezetten növelni fogják a kamatnövekedés-rés értékét. Ilyenek a legtöbb országban rekordmélységben járó irányadó kamatszintek, a globális megtakarítás-bőség ("global savings glut", vagyis a főként ázsiai megtakarítások amerikai kötvényekbe vándorlása), vagy az Európai Monetáris Unió eredményeképpen Európában a válság előtt megfigyelhető érdemi kamatszint-konvergencia és -csökkenés. A kamatnövekedés-rés az említett tényezők elmúlása, illetve megfordulása mellett azért növekedhet tovább, mert számos ország GDP-arányos adóssága olyan szintre emelkedett, amelyek esetében szignifikánsan emelkednek a szuverén kockázati felárak, ráadásul a legtöbb ilyen ország esetében az adósság szint további emelkedése várható rövid- és középtávon. A kamatnövekedés-olló várható kinyílásának jelentősége, hogy rontja az adósság csökkentésének esélyeit és a fiskális folyamatok fenntarthatóságát.

A költségvetési konszolidáció ütemének megválasztása (Łukasz Rawdanowicz)

Számos OECD-ország küzd a fiskális folyamatok fenntarthatóságát is veszélyeztető szinteket elérő adóssággal, ami elkerülhetetlenné teszi az adósság középtávú csökkentését. Jelen tanulmány egy makrogazdasági modell segítségével szimulálja a költségvetéspolitikát, a gazdasági növekedés és a pénzügyi piacok endogén egymásra hatását. A szimulációkat egy hipotetikus országra készítették, ám ennek jellemzőit a nehéz költségvetési helyzetben levő OECD-országoké alapján határozták meg. Az elméleti cél a GDP-arányos adósság 90-ről 60%-ra csökkentése húsz év alatt úgy, hogy maximalizálni lehessen a kumulált GDP-növekedést és minimalizálni a kumulált kibocsátási rés négyzeteket. Az eredményekből négy hasznos következtetés vonható le. (1) A GDP-arányos adósság véges időn belül történő csökkentéséhez jelentős kezdeti konszolidáció szükséges, amit a későbbi szakaszban fokozatosan lazítani lehet, vagyis ha megfelelően nagy az induló szigorítás, nem kell a teljes időszakban fenntartani annak mértékét – ezt a *szenáriót jelöli a piros görbe a mellékelt ábrákon.* (2) A kiigazítás „orr-nehézzé” tétele kamatsokkok esetén is optimálisnak tűnik. (3) Amennyiben az adósságcsökkentésre magas fiskális multiplikátor, hiszterézis és negatív piaci reakciók mellett kerül sor, a potenciálistól tartósan és jelentősen elmaradó növekedés, valamint defláció várható. Ez alapján különösen fontos a reális, piaci viszonyoknak megfelelő fiskális célok kitűzése. (4) Az adósság-cél elérésének két évvel történő késleltetése alig van hatással a kezdetben szükséges konszolidáció mértékére. A tanulmány konkrét számításai érzékenyek a modell feltevéseire, de kulcsparaméterek érzékenységi vizsgálatából nyert eredmények általánosabban hasznosíthatók. A modell sok irányba továbbfejleszthető, de a jelen körülmények között, tekintettel a sok országban párhuzamosan folyó konszolidációra, a nemzetközi hatások beépítése tűnik a legindokoltabbnak.

Figure 2. Possible consolidation paths to stabilise debt within a finite horizon

Note: Different levels of the structural primary balance after reaching the debt target (non-shaded area) stem from differences in nominal GDP growth and in interest rates at the end of the simulation period as a result of endogenous feedback effects in the model. The presented paths are derived in the baseline specification of the model (see Section 1.2).

Source: Author's calculations.

Az adórendszer és a képzettségekbe történő befektetés

Adózás

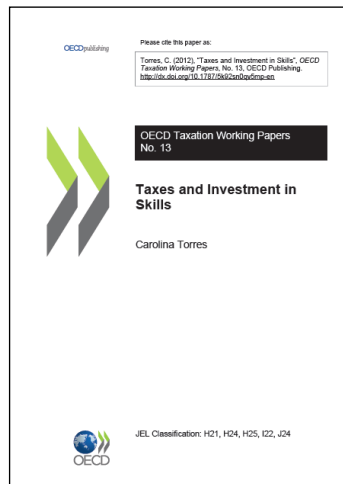
2012. szeptember 17.

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Oktatás

http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxes-and-investment-in-skills_5k92sn0qv5mp-en

A tanulmány azt vizsgálja, hogy az adózási szabályok miként befolyásolják az egyének és munkáltatók humántőkébe történő befektetéssel kapcsolatos döntéseit. A felnőttkori, illetve élethosszig tartó képzési formákkal kapcsolatos, 31 OECD-tagországban, Indiában és Dél-Afrikában működő pénzügyi ösztönzőket összefoglaló anyag kitér a személyi, vállalati és forgalmi adó-típusú eszközökre is, ráadásul az ösztönzési mellett, az újraelosztási hatásokat is vizsgálja. Az egyes adóösztönzők elemzésekor az írók a hatékonyság, adminisztrációs terhelés és a társadalmi igazságosság (equity) szempontjai mellett a szélesebb fiskális kontextust és a kormányzat kötelező oktatáson túli képességfejlesztésben játszott szerepét is figyelembe vették. A főbb megállapítások közül kiemelendő, hogy a tanulmány szerint érdemes arra törekedni, hogy az adórendszer ne jelentsen negatív ösztönzőt a képzés, illetve a képzettség felhasználása tekintetében sem keresleti, sem kínálati oldalon. Ezen felül az adórendszer explicit támogatással segíthet bizonyos piaci hiányosságok kiküszöbölésében, ha a képzettségbe történő befektetések szintje e hiányosságok (pl. a megtérülés bizonytalansága, hitelpiaci hiányosság, hisz a képzettség nem lehet fedezet) miatt elmarad az optimális szinttől. A kutatások szerint bár a képzés haszna nagyobb részben a vállalkozásoknál csapódik le, általában az ő döntések következtében alacsonyabb a beruházás szintje, mint az ideális. Ennek következtében az adóeszközöknek érdemesebb a képzés marginális költségeinek csökkentését céloznia a marginális haszon emelése helyett, ráadásul ez utóbbi általában csökkenti a munkaerő-piaci mobilitást is, ami újabb érv a költségoldali beavatkozás mellett. A jövedelemadó erős progresszivitása és a képzési költségek le nem írhatósága az adóalapból erős negatív ösztönzőt jelenthet a humántőkébe történő befektetések szempontjából – igaz, a progresszivitás csökkentése pl. jövedelem-újraelosztási, költségvetési és az alacsony keresetűek munkaösztönzői szempontjából negatív hatásokkal is járhat. Inkább olyan megoldások ajánlhatók, amik például a támogatási rendszer miatt, az alacsony kereseti szinteken magas marginális adóterhelést csökkenti. A képzés költségeivel kapcsolatos közvetlen adókedvezmény hatékony eszköz a képzettségfejlesztés ösztönzésére, ám olyan megoldást kell találni, amit az alacsony jövedelműek is képesek érvényesíteni, például visszatérítések, vagy időbeli elhatárolások, esetleg családon belüli megosztás által. Bár ez a megoldás semlegesebbé tenné az adózás képzettségfejlesztéssel kapcsolatos hatását – hisz mérséklődne a magánszemélyek költség-hátránya a munkáltatói finanszírozással szemben –, nem oldja meg az előfinanszírozási képesség hiányával kapcsolatos korlátokat. Mivel nagyon nehéz szétválasztani, hogy a képzési beruházást képességfejlesztési, vagy rekreációs célok motiválják, az adminisztrációs terhek alacsonyan tartása érdekében érdemes minden olyan képzési fajtára kiterjeszteni a támogatást, amelyek javíthatják az egyén széles értelemezett munkaképességét. A képzési szolgáltatásokra rakódó forgalmi adó csökkentése is segítheti a negatív ösztönzők mérséklését, viszont az ezen utat választó országok tapasztalatai alapján a 0%-os forgalmi adó jobb megoldás, mint a forgalmi adómentesség, mert semlegesebb a finanszírozás forrása, illetve a külső-belső képzés közti döntés szempontjából is.

Examples of Tax Provisions Affecting the Returns to Human Capital Investments

Channel	Type of Education and Financing Agent		
Determinant of the Return to Education/Training	Upper secondary and post-secondary education financed by individuals	Adult training financed by individuals	Adult training financed by employers
1. Direct costs	Personal tax allowances or credits for college and university tuition, textbooks, computers, etc., as well as their VAT treatment	Personal tax allowances or credits for the fees of adult literacy courses, as well as their VAT treatment	Corporate tax deductions or credits for the costs of in-house training or the costs of outsourced training
2. Sources of finance	Personal tax allowances or credits for interest on student loans; tax-preferred savings accounts; the tax treatment of income earned by students	Personal tax exemptions for the value of training costs reimbursed by employers	Corporate tax exemptions for training grants provided by the government to employers
3. Foregone earnings/profits	Tax burden on foregone labour income	Tax burden on foregone labour income (if any)	Tax burden of foregone corporate profits (if any)
4. Foregone capital investment income	Tax burden on foregone income from an alternative capital investment (e.g. bonds)	Tax burden on foregone income from an alternative capital investment (e.g. housing, pension savings)	Tax burden on foregone income from an alternative capital investment (e.g. machinery, portfolio investments)
5. Financial benefits	Tax burden on (higher) labour income	Tax burden on (higher) labour income	Tax burden on (higher) corporate profits and, possibly, on higher payroll costs.
6. Uncertainty	Personal tax progressivity, which reduces the gaps between after-tax incomes	Personal tax progressivity, which reduces the gaps between after-tax incomes	Tax incentives for training, which help offset the risk of employee poaching and hold-up.
7. Enforcement	N/A	N/A	Taxes and schemes that require employers to spend (directly or indirectly) a minimum amount on employee training.
N/A: Not applicable			

A megújuló energia és a vidékfejlesztés

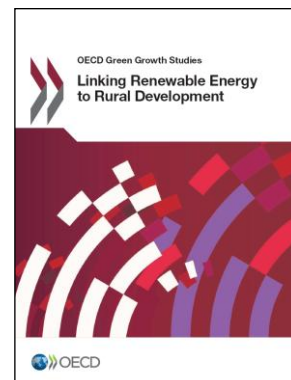
Területfejlesztés

2012. október 11.

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

http://www.oecd-ilibrary.org/urban-rural-and-regional-development/linking-renewable-energy-to-rural-development_9789264180444-en

A kiadványt az OECD a Nemzetközi Energiaügynökséggel együttműködésben készítette el egy kétéves, a „Megújuló energiatermelés mint a vidéki területeken használt területfejlesztési szakpolitika” elnevezésű kutatómunkája lezárásaként. A jelentés a 2006-ban kiadott „Az új vidék paradigma: szakpolitikák és kormányzás” című OECD kötet meglátásaira épít. A kiadvány – 16 térséget bemutató esettanulmány formájában – arra keres választ, hogy e beruházások milyen hatással vannak a vidéki területekre; a megújuló energia hogyan képes a legnagyobb hasznot hozni. Több OECD tagország kormánya jelentős beruházásokat eszközölt a megújuló energia fejlesztésbe. A tanulmány rámutat arra, hogy bár a megújuló energia tényleges lehetőséget jelent a vidéki közösségek gazdaságának élénkítésében, a fejlesztéssel járó előnyök nem automatikusak, hanem összetett és rugalmas keretpolitikát és hosszútávú szemléletet igényelnek. Mindez szemléletváltást is feltételez: át kell helyezni a hangsúlyt a szektorális szakpolitikákról és hagyományos támogatási formákról a helyi feltételeket és lehetőségeket is figyelembe vevő helyi irányultságú szakpolitikákra. Ennek értelmében a jelentés kiemeli, hogy az energia stratégiákat be kell ágyazni a helyi gazdaságfejlesztési stratégiákba; a megújuló energiát integrálni kell a vidéket célzó gazdaságpolitikák – mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, hagyományos termelési formák és zöld turizmus – egészébe. A kötet ajánlást fogalmaz meg arra nézve, hogy a támogatások mértékét és időbeli hosszát érdemes korlátozni; illetve el kell kerülni, hogy adott megújuló energiaforrást olyan közegben használjanak, amely nem alkalmas annak befogadására. Érdemes már kiforrott technológiákat igénybe venni; és be kell vonni a helyi közösségeket a folyamatokba, hogy minél szélesebb körben legyen elfogadott a megújuló energia használata. Végül pedig ügyelni kell a megfelelő elhelyezésre, minthogy a megújuló energia versenyt jelent elsősorban a földhöz kapcsolódó ágazatok számára, így egy rosszul megválasztott beruházási hely jelentős károkat okozhat a helyi lakosok vagy akár az ökoturizmus szempontjából.

Az OECD országok agrárpolitikájának monitoringja és értékelése 2012

Agrárgazdaság

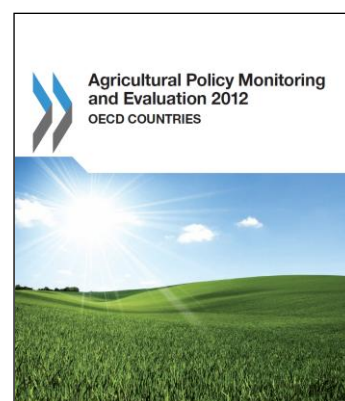
2012. szeptember 19.

Kontakt: Jánszky Ágnes – ajanszky@mfa.gov.hu

Prognózis

http://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation-2012_agr_pol-2012-en

Az agrárpolitikákról szóló jelentés az OECD országok (beleértve a 2010-ben újonnan csatlakozott Chile, Észtország, Izrael és Szlovénia) által alkalmazott támogatásokat elemzi. Az idei kiadás bemutatja, hogy a 2009-ben bekövetkezett növekedést követően, a termelői támogatások 2010-ben csökkentek, illetve 2011-ben stabilak maradtak, igaz egyelőre elsősorban a magasabb világpiaci árak miatt. Néhány országban a költségvetési támogatások növekedtek, elsősorban azon kifizetések miatt, amelyek segítették a termelőket, hogy a kivételes körülmények (pl. aszály vagy áradás) okozta nehézségekkel meg tudjanak birkózni. Az OECD hosszú távú becslése alátámasztja a mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatások csökkenő tendenciáját. A potenciálisan leginkább káros támogatások még mindig az össztámogatások felét teszik ki. Ennek ellenére megfigyelhető egy olyan tendencia, amely a termeléshez közvetlenül kapcsolható támogatásoktól elmozdul az indirekt támogatások felé. Az OECD országok különböző tempóban távolodnak el a termelők olyan szabályzókkal való támogatásától, amelyek növelik a belső árakat. Fokozatosan vezetnek be olyan mechanizmusokat (pl. a korábbi termőterületek, élőállatszám, a gazdaság bevételei alapján történő kifizetés), amelyek nem közvetlenül hatnak az épp esedékes termelési döntésekre. Minél kevésbé kapcsolódik a támogatás a termeléshez annál kevésbé piacszavaró. A tanulmány azt is megállapítja, hogy továbbra is nagyon kevés az olyan törekvés, amely közvetlenül a környezet- és kockázatkezelést célozná. Emellett fokozottabb figyelmet kellene szentelni a mezőgazdasági termelékenység növekedés és fenntarthatóság erősítésére. Az anyag tanácsokkal is szolgál, hogy hogyan lehet az agrárpolitikai teljesítményt javítani. Külön rész foglalkozik az OECD-nek a G20 munkájához való hozzájárulással, különösen a G20 miniszterek által elhatározott agrárpiazi információs rendszer kialakításában történő közreműködést kell kiemelni.

A minden évben megjelenő jelentés egyedülálló forrása a támogatások OECD térségben naprakész előrejelzésének, amelyet az egyes országok agrárpolitikai fejlődéséről szóló fejezetek egészítenek ki. Megállapítást nyert, hogy 2011-ben nem vezettek be az országok jelentős agrárpolitikai reformokat. A magyar adatok az EU összesítésben szerepelnek, de a szöveges részben Magyarország egy ízben kiemelésre került a 2012 januárjában bevezetett mezőgazdasági kockázatbiztosítási menedzsment rendszer okán.

A környezeti szempontból érzékeny termékek illegális kereskedelme

Kereskedelempolitika

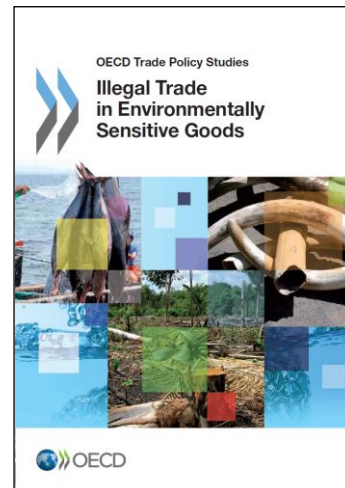
2012. szeptember 20.

Kontakt: Jánszky Ágnes – ajanszky@mfa.gov.hu

Környezetpolitika

http://www.oecd-ilibrary.org/trade/illegal-trade-in-environmentally-sensitive-goods_9789264174238-en

A környezeti szempontból érzékeny termékek, pl. veszélyeztetett állatfajok, veszélyes hulladékok, faanyagok és az ózonréteget lebontó anyagok illegális kereskedelme már régóta nemzetközi kereskedelmi és környezetpolitikai napirenden van. Az ilyen jellegű illegális kereskedelem, természetéből adódóan nehezen követhető nyomon, nehéz felbecsülni a méretét és a környezetre gyakorolt hatását. Az illegális kereskedelem elleni hathatós szabályozók kifejlesztése megköveteli, hogy megértsük annak mozgatórugóit és a körülményeket, melyek hozzájárulnak a negatív gyakorlathoz. A jelentés vámadatokat és az engedélyezési rendszerekből nyert információkat használ fel az illegális kereskedelem méretének, valamint az ilyen jellegű kereskedelem gazdasági és környezeti hatásainak bemutatására. A nemzeti és nemzetközi politikák fontos szerepet játszanak a szabályozásban és az illegális kereskedelem visszaszorításában. A jelentés bemutat néhány olyan eszközt is, amelyet mindkét szinten lehet alkalmazni. Külön kiemelésre kerül a nemzetközi engedélyezési rendszer kérdése, mely lehetőséget ad egy importáló országnak, hogy különbséget tegyen legális vagy illegális termékek között. A nemzeti környezetpolitikai intézkedések szerepe különösen a tulajdonjogok és gazdasági ösztönzők kialakításában meghatározó. A kereskedelem, legyen az legális, vagy illegális minden esetben akkor valósul meg, ha a benne részt vevők profitot realizálhatnak. Az illegális kereskedelem viszont különösen akkor alakul ki, ha a belőle nyerhető profit jóval magasabb, mint a törvényes kereskedelem által szerezhető. Például az erdőtelepítésre, személtlerakásra vagy vegyi termékek használatára vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés olyan költségeket okoz, amely elkerülhető az illegális kereskedelemmel. Akkor is megjelenhet az illegális kereskedelem, ha a kereslet nagyobb a kínálatnál (például faanyagok esetében), vagy a kereskedelem tiltott (például az egzotikus állatok, növények esetében). Az illegális kereskedelem hatása széleskörű, országonként, területenként és szektoronként változik. A legjelentősebb gazdasági hatása a természeti erőforrások (pl. faanyagok, halak) illegális kereskedelmének, egészségügyi hatása a veszélyes hulladékok illegális dömpingjének, a túlélő fajokra gyakorolt hatása az orrvadászatnak van. Az illegális kereskedelem gazdasági és környezeti hatásai képesek teljes gazdaságokat és ökoszisztémákat tönkretenni, tovagyűrűző hatásai közvetetten tapasztalhatóak. Az illegális kereskedelem ellen szektoronként különböző eszközöket kell használni, az érintett termék jellegétől függően. A környezeti érzékeny termékek és szolgáltatások illegális kereskedelme leginkább a helyi körülmények megnyilvánulása. A helyi hatósági és ellenőrzési kapacitások hiánya a természeti erőforrások szabályozatlan kezeléséhez vezet, amelynek egyenes következménye az illegális kereskedelem. Ott, ahol a nemzetközi kereskedelem szerepet játszik, a többi nemzettel való együttműködés biztosítja a gazdasági ösztönzők hatékonyságát, elmozdíthatja az illegális kereskedelmet vagy új ösztönzőket alkothat. Az importáló országokra komoly felelősség hárul a nem fenntartható gyakorlatot visszaszorításában, és az import szabályozásában. Leghatékonyabb módja a fenntartható erőforrás menedzsmentnek az eszközök célzott alkalmazása.

Oktatási gyakorlatok és pedagógiai innovációk

Oktatás

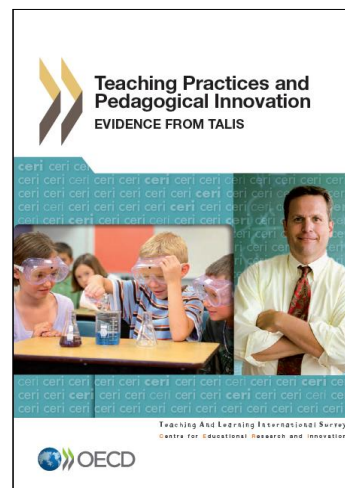
2012. szeptember 4.

Kontakt: Várkonyi Gergely – gvarkonyi@mfa.gov.hu

http://www.oecd-ilibrary.org/education/teaching-practices-and-pedagogical-innovations_9789264123540-en

Az oktatásban résztvevők tanulási élményének minél gazdagabbá tétele kiemelt szándék világszerte. Mára már bizonyítékokkal, felmérésekkel, adatokkal tudjuk alátámasztani, hogy a tanári gyakorlatok hogyan befolyásolják a tanulási élményt, és hogyan alakítják a motivációt a tanulásra. A tapasztalatok szerint azok a tanárok, akik más tanárokkal együtt tudnak működni, a tanulókkal is jobban tudnak együtt dolgozni. Azaz egyértelműen előnyös, ha ösztönözzük a tanárokat arra, hogy osszák meg egymással tapasztalataikat, ösztönözzék egymást, és együttesen kezeljék a diákokat, ne pedig külön-külön, óráról-órara.

A kiadvány a TALIS (Teaching and Learning International Survey), az OECD nemzetközi tanárkutatásának eredményeit vizsgálja. A TALIS alapvetően 3 dimenziót határozott meg a tanítás terén, strukturálás, diák orientáció, és továbbfejlesztő tevékenységek. Az adatok további vizsgálata alapján kijelenthető, hogy a tanárok 3 csoportba oszthatók, annak megfelelően, hogy miként használják ezt a három dimenziót. Az első csoport mindhárom dimenziót gyakran használja, a második csoport alig használja bármelyik dimenziót, míg a harmadik csoport mindazokat takarja, akik a két előbbi kategória közé esnek. A tanulmány szerint sajnos jelentősen több tanár található a második csoportban, mint akár az elsőben, akár a harmadikban. A könyv szerint egyértelműen arra kell törekedni, hogy ez a trend megváltozzon, mivel a 3 dimenziót alkalmazó tanárok konstruktívabban állnak hozzá az oktatáshoz, tanításhoz, magasabb elvárásokat támasztanak saját munkájuk felé, hajlamosabbak az önfejlesztésre és a szakmai fejlesztésre, és láthatóan jobban kommunikálnak munkatársaikkal. Ennek megfelelően több és pozitívabb visszajelzést kapnak munkájukról.

2012. szeptember 20.

A kisvállalkozások zölddé alakítása

<http://www.oecd-ilibrary.org/content/workingpaper/5k92r8nmfgxp-en>

**Kis- és
középvállalkozások**

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

A Környezetpolitikai Igazgatóság által készített tanulmány a környezeti és más hatóságoknak nyújt segítséget a zöld üzleti gyakorlatok KKV-k körében való elterjesztéséhez. A kiadvány francia, koreai, holland és brit példákon keresztül mutatja be, hogy hogyan érdemes a KKV-kat a tisztább technológiák és a jó környezetpolitikai menedzsment alkalmazására ösztönözni, továbbá a KKV-k zölddé alakításának intézményi kérdéseivel is foglalkozik. A jelentés összhangban van az OECD Hatékony és Hatásos Környezetpolitikai Keretprogramjával és a Zöld Növekedés Stratégiával. Bár a KKV-k környezeti lábnyoma lehet, hogy nem jelentős, összességüket tekintve azonban meghaladhatják egy-egy nagyobb vállalat kibocsátását; minthogy az OECD országok vállalkozói szférájának mintegy 99%-át a KKV-k teszik ki. Azonban a környezeti követelmények és a pénzügyileg is vonzó zöld üzleti technikák tekintetében a KKV-k sokszor információhiányban szenvednek, ezért szükséges könnyen érthető irányelveket, szabályokat bevezetni és betartásukra ösztönözni. A környezeti előírásoknak való megfelelést elősegítő stratégiák közé sorolható a széleskörű tájékoztatás; a pénzügyi és technikai segítségnyújtás, beszállítói láncban résztvevő nagyobb vállalkozások felől érkező nyomás; a zöld közbeszerzés alkalmazása, valamint az alacsony kamatozású kölcsönök, támogatások és adókedvezmények használata.

Célszerű, ha a környezeti szabályozás szektorális megközelítésű és nem szabály- vagy tevékenység alapú. A tanulmány kitér arra, hogy a jogi következményeket egyértelműen meg kell különböztetni a jó gyakorlatok alkalmazására való ösztönzéstől, ezáltal elkerülhető a KKV-k túlszabályozása. A kötet kiemeli, hogy a kormányzati intézményeknek együtt kell működniük a szakmai szövetségekkel, üzleti háttér szervezetekkel, valamint a magánbankokat is be kell vonni a finanszírozásba annak érdekében, hogy hatékonyan segítsék a KKV-k zölddé alakításának folyamatát.

2012. október 20.

Keleti partnerországok 2012 – A kisvállalkozásokról szóló szabályozás bevezetésében való előrelépés

http://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/competitive-neutrality_9789264178953-en

**Kis- és
középvállalkozások**

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

Az Európai Unió 2009-ben indította útjára a Keleti Partnerséget, amelynek célja hat ország – Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Moldova, Örményország és Ukrajna – gazdasági integrációja előmozdításához és a politikai társulás felgyorsításához szükséges feltételek kiépítése. A projekt egyik kiemelt területe a kis- és középvállalkozások fejlesztése, minthogy a vállalkozási forma lényeges ösztönző szerepet játszhat a gazdaság élénkítésében és a munkahelyteremtésben. A nemrég megjelentetett tanulmány az Európai Bizottság, az OECD, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank, valamint az Európai Képzési Alapítvány együttműködésében készült el. A jelentés összegzi a hat országban alkalmazott KKV-stratégiák fontosabb jellemzőit, erősségeit és gyengeségeit, javaslatot téve a célzott támogatások megerősítésére; a KKV-k létrehozását és hatékony működését visszafogó adminisztratív terhek csökkentésére; valamint a finanszírozási forráshoz való hozzájutás gördülékenyebbé tételére. A tanulmány kiemeli továbbá, hogy a KKV-k nemzetközi vérkeringésbe való bevonására, valamint a technológiatranszfer, a menedzseri szemlélet és a folyamatos képzés kialakítására nagyobb hangsúlyt kell helyezni a térségben.

2012. október 20.

A női vállalkozókat támogató szakpolitikák a MENA térségben

http://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/women-in-business/public-policy-and-women-s-entrepreneurship-in-the-mena-region_9789264179073-6-en

**Kis- és
középvállalkozások**

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

A kiadvány a MENA-OECD Befektetési Program keretében ad részletes összefoglalást a közel-keleti és észak-afrikai térségben a női vállalkozások fejlesztése terén megtett lépésekről és az egyes országokban alkalmazott megközelítésekről. A tanulmány első helyen emeli ki, hogy a férfiak és a nők egyenlő módon kell, hogy képesek legyenek egy vállalkozást beindítani, működtetni és sikerre vinni; mindez ugyanis elengedhetetlen a fenntartható növekedéshez és a szegénység elleni küzdelemhez. Ugyanakkor a vállalkozások számát vizsgálva, a MENA térség messze elmarad más, hasonló gazdasági adottságokkal rendelkező feltörekvő országoktól. A vállalkozások alacsony száma a nők rendkívül alacsony részvételével magyarázható mind alkalmazotti, mind pedig vezetői szinteken. A jelentés felhívja a figyelmet arra, hogy átlagosan a fizetéssel járó állások mindössze 27%-át töltik be nők. Mindezek mellett a MENA térség társadalmi jelentős kihívások előtt állnak: a növekvő népességszám mellett az egy tanulóra jutó kiadások mértéke csökken; az írástudatlanság a nők körében – a férfiakéhoz képest is – jelentős mértékben nő; a városi értelmiségi réteg és az iskolázatlan vidéki lakosság aránya között is egyre nagyobb a szakadék. A tanulmány hangsúlyozza, hogy célzott ösztönzőket kell beállítani a női vállalkozások elterjesztéséhez; ehhez többek között fókuszált szakpolitikákra, megfelelő intézményi támogatásra, a vállalkozási hitelek nők számára is elérhetővé tételére van szükség.

2012. október 20.

Vezető testületi tagok jelölése és megválasztása

http://www.oecd-ilibrary.org/governance/board-member-nomination-and-election_9789264179356-en

Vállalati kormányzás

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

A jelentés négy ország – USA, Hollandia, Dél-Korea és Indonézia – vállalatirányítási szabályainak részletes átvilágítási eredményét foglalja össze, illetve 22 további ország jogrendszerének témába vágó általános leírását tartalmazza. A kiadvány kiemelt hangsúlyt helyez a vezető testületi tagok jelölése és megválasztása témakörökre. A jelentés elsődleges célja, hogy felmérje, hogy a vizsgált országok által alkalmazott gyakorlatok mennyiben térnek el az OECD Vállalatirányítási Elveitől, valamint ajánlásokat tartalmaz ezek közelítésére.

2012. szeptember 24.

A városi zöld infrastruktúra finanszírozása

http://www.oecd-ilibrary.org/urban-rural-and-regional-development/financing-green-urban-infrastructure_5k92p0c6j6r0-en

Helyi fejlesztés

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

A tanulmány a fenntartható zöld városok finanszírozási gyakorlatait és kihívásait összegzi. A városok fontos szerepet játszanak a zöld beruházások terén akár az építkezések, a közlekedés, akár a víz- vagy hulladékgazdálkodás tekintetében. A legfőbb bevételi forrásaik – ingatlanadók, közlekedési díjak, hulladék- és vízdíjak – szintén ezeken az ágazatokon alapulnak, ezáltal tovább erősíthető a finanszírozási eszközeik „zöldítése”. A jelentés elemzi az egyéb finanszírozási formákat, mint például a PPP-t, az adóba ágyazott finanszírozást, a fejlesztési díjakat, az értéktérmet adózást vagy a szén-dioxid kibocsátást kiegyenlítő finanszírozást. Kitér arra is, hogy szükség van további finanszírozási források és formák, valamint a magánszektor bevonására is. Az összefoglaló rámutat arra, hogy a magánszektor bevonása azonban bizonyos feltételek meglétére alapoz: a zöld városi beruházási projekteknek legyen piaca; jó megtérülési rátát tudjanak a befektetők elérni, valamint a kockázat legyen korlátozott. A tanulmány hangsúlyozza, hogy a nemzeti szakpolitikák kulcsfontosságúak, minél zöldebb a nemzeti szakpolitikai keretrendszer, annál könnyebb a városspecifikus kihívásoknak megfelelni. Ezen túlmenően a legtöbb országban a városi bevételforrások reformja központi kormányzati lépéseket is igényel, tehát a nemzeti és helyi együttműködés elengedhetetlen. A kiadvány felhívja a figyelmet a holisztikus szemlélet előnyeire, illetve arra, hogy érdemes a szabályozást minél egyszerűbbre alakítani. Fontos meglátás, hogy a már meglévő bevételi forrásokat is zöldíteni kell, így például a fő cél az externáliák internalizálása; az útdíjak segíthetik a környezetszennyezés visszaszorítását és a forgalom csökkentését; a víz- és hulladék-szolgáltatások a tényleges felhasználáshoz kell, hogy igazodjanak; a támogatásoknak környezeti célokat is tartalmazniuk kell.

2012. szeptember 20.

Lobbisták, kormányok és közbizalom (második kötet)

http://www.oecd-ilibrary.org/governance/lobbyists-governments-and-public-trust-volume-2_9789264084940-en

Kormányzás

Kontakt: Borza Emese – eborza@mfa.gov.hu

Az érdekvérvényesítésről szóló nemrég megjelent OECD kiadvány a lobbizási tevékenységgel kapcsolatos szabályozást vizsgálja. Kiemelt figyelmet szentel az érdekvérvényesítés fogalmi meghatározásának, a hivatásos lobbizási szervezetek szerepvállalásának, valamint az önszabályozással kapcsolatos kérdéseknek. Az érdekvérvényesítés természetének elméleti elemzését követően a tanulmány kiemeli az érdekvérvényesítő tevékenység demokratikus kormányzás keretében betöltött értéktérmet szerepét. Az érdekvérvényesítés szükséges és hatékony eszköz, amely egyfajta összekötő kapocsként működik a magánszektor és a közsfera között. A magánszférából kiinduló tevékenység egyetlen célja a közpolitikák befolyásolása; azonban ez kölcsönös folyamat, minthogy értéket is közvetít például kutatások formájában. A köz- és magánszektor közötti különleges kapcsolat miatt alapvető fontosságú a legteljesebb átláthatóság megteremtése. A tanulmány elsőként ad széleskörű összefoglalást – a szakma képviselőivel folytatott nagyszámú interjúra alapozva – a lobbizási szervezetek önszabályozásáról, valamint a szakma törvényi szabályozásáról, illetve annak szükségességéről. Általánosan elmondható, hogy azokban az országokban, ahol a közkormányzás átláthatóságát kevésbé kérdőjelezzik meg az állampolgárok, ott elegendő az érdekvérvényesítő szervezetek önszabályozása, azonban minél alacsonyabb a bizalom mértéke annál fontosabb, hogy az önszabályozást kiegészítse a formális szabályozási rendszer megléte.

2012. szeptember

Fókuszban a nyugdíjpiacok

<http://www.oecd.org/daf/financialmarketsinsuranceandpensions/privatepensions/PensionMarketsInFocus2012.pdf>

Pénzügyek

Kontakt: Tóth Péter – pthoth@mfa.gov.hu

Fókuszban a nyugdíjpiacok címmel az OECD 2005 óta évente rövid áttekintést ad a nyugdíjalapok pénzügyi teljesítményéről és működéséről megtérülés és eszközallokáció szempontjából is. Az OECD-országok nyugdíjalapjainak eszközei 2011-ben már meghaladták a 20 ezer milliárd USD-t, ami bár új rekordnak számít, a nyugdíjbefektetések átlagos éves megtérülési rátája -1,7% volt, elsősorban a gyenge értékpapír-piaci teljesítmények és az alacsony globális kamatszint miatt. Persze az átlag jelentős eltéréseket takar, hisz míg Dániában 12% feletti volt a hozam, Törökországban -10,8%-ot ért el, a magyar pénztárak -0,5%-os hozama pedig kissé jobb, mint az átlag, ráadásul hosszabb távon a nyugdíjbefektetések becsült reálhozama a vizsgált országokban így is pozitív. Az elmúlt években az országok egyre jelentősebb erőfeszítéseket tesznek a nyugdíjrendszerük reformja terén, ami többnyire a magánszektor által kezelt tőkefedezeti megoldások terjedését eredményezte. Ennek eredményeképpen a tőkefedezeti pillérek nem csupán a majdani nyugdíjkifizetések terén játszanak majd növekvő szerepet, de a pénzügyi piacnak is fontos szereplői, első sorban a hosszú távú megtakarítások kezelésével. Fontos trend, hogy a nyugdíjalapok befektetési portfóliójában mérséklődik a hagyományos eszközök (részvény, kötvény, készpénz) és főképp az államkötvények relatív súlya, és egyre nagyobb szeletet hasítanak ki az alternatív eszközök (befektetési alapok, nyersanyagok, ingatlan).

2012. október 2.

OECD bankstatisztika: A bankszektor pénzügyi beszámolója 2012

http://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/oecd-banking-statistics-financial-statements-of-banks-2012_9789264180291-en

Statisztika

Kontakt: Tóth Péter – pthoth@mfa.gov.hu

A bankszektor jövedelmezősége, illetve pénzügyi helyzetének részletei a rendszer stabilitásának alapvető indikátorai. Az OECD rendszeres kiadványban foglalja össze a tagországok bankszektorának pénzügyi beszámolóiban található adatokat. Bár az egyes országok lefedettsége nem teljesen egyenletes, de a fő cél – az alapvetően általános banki tevékenységet végző intézmények bemutatása – így is megvalósul. A pénzügyi adatok mellett a kiadvány a fiókhálózatok, az alkalmazotti létszám és a pénzügyi szektor strukturális indikátorait is tartalmazza. A kiadványban található adatok elektronikusan is elérhetők az OECD online adatbázisában (<http://dx.doi.org/10.1787/bank-data-en>).

2012. szeptember 11.

Pénz vagy óvoda? A fiatal gyermekekre fordított ellátások újraelosztási hatásai

<http://www.oecd-ilibrary.org/content/workingpaper/5k92vxbgpmnt-en>

Szociális politika

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Az OECD-országok eltérő arányban nyújtanak pénzbeli, illetve természetbeli juttatásokat a gyermekes családoknak. A tanulmány a „kiterjesztett” háztartási jövedelemre gyakorolt hatást vizsgálva azonosítja a különböző kombinációk redisztributív hatását hatékonyság és eredményesség szempontjából. Átlagosan a kisgyermekes családok jövedelmének 7-8%-a származik a pénzbeli és a természetbeli juttatásokból. A pénzbeli juttatások átlagosan harmadával mérséklék a gyermekszegénységet, de a hazai ellátás ennél közel kétszer hatékonyabb. A természetbeli juttatások közel negyedével csökkentik ugyanezt a mutatót átlagosan, de az ellátásban ténylegesen résztvevők körében a hatás ennek duplája – a magyar ellátórendszer hatékonysága az OECD-országok közül a legmagasabb, ismét megközelítve a 60%-ot. Összesítésben a magyar gyermektámogatási rendszer képes leginkább csökkenteni a gyermekszegénység arányát és az egyes csatornák közti hatékonyságkülönbség hazánkban a legalacsonyabbak közé tartozik. Mindezen túl a tanulmány kísérletet tesz a kétféle ellátás helyettesíthetőségének vizsgálatára is. Bár az eredmények nem teljesen általánosíthatóak, az adatok szerint a legtöbb országban szélesebb körben lehetne csökkenteni a gyermekszegénységet, ha valamennyi forrást – jövedelemtől független, gyermekenkénti – pénzbeli juttatás formájában biztosítanák. Az eredmény ugyanakkor csak az első körös redisztribúciós hatásokat veszi figyelembe, az indirekt, illetve hosszabb távú hatásokat, valamint a családok munkakínálatára gyakorolt hatásokat nem. A természetbeli juttatások gyengébb relatív hatékonyságának oka részben abban keresendő, hogy számos országban ez a támogatási forma kevésbé jut el a legszegényebb csoportokhoz, míg a magasabb jövedelmű társadalmi szegmensek nagyobb arányban képesek kihasználni. Ezzel együtt az extrém szcenáriók vizsgálata segítséget nyújthat a potenciális előnyök és hátrányok jobb megértéséhez.

2012. október 5.

Kapcsolatban az emigránsokkal – A diaszpórák globális profiljai

http://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/connecting-with-emigrants_9789264177949-en

Szociális politika

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Az emigráns diaszpórák a származási és fogadó országok számára is jelentős potenciállal bírnak gazdasági és társadalmi szempontból is. A diaszpórák fejlődési hozzájárulása számos tényező függvénye, de összetételükön túl, a célországbeli integráció foka, illetve a származási ország gazdasági, politikai és társadalmi viszonyai a legfőbb meghatározók. A kormányzat a hálózatok és az anyaországgal való kommunikációs csatornák fenntartásával, valamint a képességek mobilitásának és használhatóságának erősítésével is hozzájárulhat a potenciális lehetőségek kiaknázásához. Az OECD és AFD közös kiadványa 140 kiindulási ország diaszpóráit mutatja be, azok méretén túl az emigráns népesség jellemzőire, területi megoszlásaira, valamint a közelmúlt migrációs trendjeire és az emigráció főbb okaira is kitérve. A kötet az országok közötti jegyzetekeken túl régiók közötti összegzést is tartalmaz a történelmi migrációs trendekről, a diaszpórák jellemzőiről és a jövőre vonatkozó várakozásokról és kihívásokról.

A hazánkra vonatkozó adatok szerint 2005/06-ban közel 365 ezer emigráns élt az OECD-országokban, ami 10% körüli emelkedés 5 év alatt és vélhetően további 60 ezer fő élhet az OECD-övezeten kívül. A kivándorlás üteme gyorsulni látszik, különösen a képzettebb rétegek körében. A legjelentősebb, 85 ezresre becsült magyar diaszpóra Németországban él, ráadásul ebbe az irányba emelkedett leginkább a kivándorlók száma is. Kiemelt célország továbbá az USA (82 ezer fő), Kanada (46 ezer fő), Ausztria (30 ezer fő), Ausztrália (20 ezer fő) és az Egyesült Királyság is (19 ezer fő), de míg az előbbi négy irányban stagnált, vagy csökkent a létszám, a szigetországi diaszpóra kétharmada az elmúlt évtized derekán érkezett. A magasan képzett, foglalkoztatott magyar kivándorlók mintegy harmada a képzettségi szintje alatti munkát végez. Említésre érdemes még, hogy a 2008-2010-es felmérések szerint a teljes hazai lakosság 19%-a, illetve a 15-24 éves korosztály 35%-a foglalkozott a tartós kivándorlás gondolatával. Magyarországon 2005/06-os adatok szerint mintegy 360 ezer bevándorló él, melynek közel 40%-a Romániából, 15%-a Szlovákiából, közel 10-10%-a pedig Szerbiából és Ukrajnából érkezett és vélhetően nagyrészt határon túli magyar hazatelepüléséről van szó.

2012. október 31.

Az egészségügyi kiadások előrejelzési módszereinek komparatív elemzése

http://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/a-comparative-analysis-of-health-forecasting-methods_5k912j389bf0-en

Egészségügy

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

Az egészségügyi kiadások növekedésével és hosszú távú fenntarthatóságukkal kapcsolatos aggodalmak miatt egyre nagyobb figyelem helyeződik az e kiadások alakulását előre jelezni képes modellekre. A közelmúltban megjelent tanulmány 25 különböző ország, illetve nemzetközi szervezet által fejlesztett modell áttekintését tartalmazza. A rövidtávú előrejelzések inkább a költségvetés tervezését segítik elő és fő erényük pontosságukban rejlik, de a közép- és hosszú-távú modellek viszont inkább a trendek hozzávetőleges hatásait számszerűsítik annak érdekében, hogy megalapozzák a szakpolitikai beavatkozásokat. Ezért a modellek értékelésének fontos szempont a felhasználási cél ismerete. A tanulmány háromféle modellel foglalkozik: (1) a teljes lakosságra gyakorolt hatások vizsgálatára alkalmas mikroszimulációs modellekkel, (2) a tényezőalapú modellekkel és a kiadások alakulására összpontosító (3) makromodellekkel. A tanulmányban vizsgált modellek több mint fele a második csoportba tartozik, mivel leggyakrabban ezeket használják a demográfiai trendek egészségügyi kiadásokra gyakorolt hatásának vizsgálatokor. A mikroszimulációs modellek több dimenziót és szcenáriókat képesek kezelni, ám használhatóságukat gyakran korlátozza az adathiány. A makromodellek alkalmazhatóak legkönnyebben, de legtöbbször csak rövidtávú előrejelzésekre használhatóak, mivel nagyon érzékenyek a trendváltozásokra. A modellek vizsgálata alapján kijelenthető, hogy az egészségügyi kiadások növekedésében szerepet játszó két fontos tényezővel kapcsolatban – a technológiai innováció szerepéről és az egészséggel kapcsolatos társadalmi normák és elvárások változásáról – nagyon kevés empirikus tudás áll rendelkezésre, márpedig a modellek hatékonysága és hitelessége szempontjából ezek kezelése, vagy a hozzájuk kötődő feltételezések megalapozása kulcsfontosságú. A számítástechnika fejlődése és a rendelkezésre álló egészségügyi adatok bővülése új távlatokat nyit a döntéstámogató eszközök fejlesztésében. Az áttekintés olyan modelleket is bemutat, ahol több megközelítés egyszerre történő alkalmazásával állítanak elő koherens eredményeket. Az amerikai CBOLT, illetve az ausztrál NATSEM modelljei különösen figyelemre érdemesek.

2012. október 16-19.

4. statisztikai világfórum: „A jólét mérése a fejlesztési és a politikai döntésekben történő felhasználáshoz”

www.oecd.org/oecdworldforum/newdelhi2012

Statisztika

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

A több mint 10 éve, az OECD meghatározó szerepvállalásával indult széles nemzetközi összefogás újabb állomásaként Indiában, Új-Delhiben megtartott konferencia célja az volt, hogy a jólét és társadalmi fejlődés méréséhez szükséges eszköztár kialakításával, továbbfejlesztésével segítse a döntéshozókat abban, hogy a válság eredményeképpen felmerült rövidtávú makrogazdasági és pénzügyi problémák megoldása során figyelembe vehessék a hosszú távú társadalmi szempontokat, és a kilátásokat tartósan javítani képes megoldásokat találhassanak. A fejlett és fejlődő országok lakói egyaránt befogadó és biztonságos társadalomra vágnak, olyanra, ami bővíti, és nem korlátozza a jelen és jövő generációnak lehetőségét a jólét elérésére. A jólét ugyanakkor nem szűkíthető le a materiális életkörülményekre, mivel az életminőség olyan dimenziói is fontos alkotóelemnek számítanak, mint a munkakörülmények, az egészség, a képzettség, a szabadidő, a család és társadalmi kötődések, a polgári szerepvállalás, illetve a környezet biztonsága, vagy akár a természeti erőforrások fenntarthatósága és a kormányzati és egyéb intézmények szolgáltatásai. Az egyre elfogadottabbá váló új szemlélet szerint úgy kell elősegíteni a gazdaság növekedését, hogy közben figyelembe vesszük az említett dimenziókat is magában foglaló társadalmi fejlődés érdekeit. A jólét biztosítása arról szól, hogy az egyéni szükségletek kielégítése mellett elősegítjük képességeik kibontakoztatását céljaik eléréséhez.

A 4. statisztikai világfórum az OECD által, a Stiglitz-Sen-Fitoussi jelentésre alapozva kifejlesztett mérési keretrendszer (bővebben ld. „Milyen az élet? a jólét mérése” című cikkünket a 2011. novemberi hírlevélben) mentén haladva vitatta meg a jólét dimenzióit, illetve, hogy milyen eszközökkel lehetne segíteni a döntéshozókat az egyes intézkedések e dimenziókat befolyásoló hatásának jobb mérésében, megértésében. A mérési eszköztár fejlesztésének célja, hogy ezek és a döntések és kimenetek között azonosított összefüggések felhasználásával javítsák a szakpolitikák megalapozottságát. A fórum résztvevői áttekintették az OECD „Better Life Initiative”, illetve számos regionális, vagy nemzeti kezdeményezés elemeit, illetve az ezekhez kapcsolódó módszertanokat. Ennek során azonosították a jelenlegi módszertanok gyengeségeit, a releváns adatgyűjtések hiányosságait, illetve az ezekhez kapcsolódó szervezeti, vagy költségvetési korlátokat. Az OECD elkötelezett abban, hogy más nemzetközi szervezetekkel együttműködve továbbfejlessze a témában eddig készült módszertant, és részt vesz az ENSZ által vezérelt, a 2015 utáni időszakra vonatkozó fejlesztési célok kialakítását célzó munkában annak érdekében, hogy a holisztikus és rugalmas megközelítés alkalmazása révén széles körű nemzetközi támogatás alakulhasson ki a program kapcsán.

A jólét dimenzióinak mérhetőségét célzó munkában az OECD kiemelten kezeli a szubjektív jólét, a kormányzás, az egyenlőtlenség és a fenntarthatóság szempontjait, és a kormányokkal együttműködve arra törekszik, hogy az OECD Fejlesztési Stratégiájában megvalósulhasson a multidimenziós megközelítés alkalmazása a gyakorlatban is, különös tekintettel az egyes faktorok közti kölcsönhatásokra, szinergiákra és ellentétekre.

A fórum egyes szekcióinak összefoglalói, illetve az előadások felvételei november végétől elérhetők lesznek a <http://www.oecdindia.in> honlapon.

2012. október 26.

Adótranszparencia és -adatcsere globális fórum

<http://www.oecd.org/tax/transparency/GF%20Cape%20Town%20Meeting%20Statement%20of%20Outcomes%203.pdf>

Adózás

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

A 80 ország és 10 nemzetközi szervezet részvételével zajló, a dél-afrikai Fokvárosban megtartott fórumon újabb 10 ország csatlakozott az immár 116 tagot számláló kezdeményezéshez. A találkozón 12 jelentést fogadtak el a nemzetközi ügyletek adózásával és az ezekhez kötődő adatcserevel kapcsolatos szabályozást áttekintő 1. fázisú országvizsgálatok sorában, és áttekintették a szabályalkalmazás gyakorlati megvalósulását vizsgáló 2. fázisú jelentésekkel kapcsolatos kérdéseket. A tisztségviselők megújítása mellett új, éves rotációs rendszert fogadtak el, amely a korábbinál több tagállamnak ad lehetőséget, hogy tevékenyen részt vehessen a társországokat vizsgáló bizottság (Peer Review Group) munkájában. Elfogadásra került továbbá az OECD-vel közösen készített útmutató, amely az adóadatcsere során keletkező információk védelmét szolgálja.

2012. október 5.

A nyersanyagok exportját korlátozó intézkedések számbavétele

http://www.oecd-ilibrary.org/trade/taking-stock-of-measures-restricting-the-export-of-raw-materials_5k91gdmdbjtc-en

Kereskedelempolitika

Kontakt: Jánoszy Ágnes – ajanszky@mfa.gov.hu

Az OECD egy, az ipari nyersanyagokra 2009 óta bevezetett exportintézkedéseket tartalmazó Leltár kialakítását tervezi, mivel a kormányzatok egyre gyakrabban vezetnek be az alapanyagok kivitelét akadályozó intézkedéseket. Az ezt alátámasztó anyag 100 országra vizsgálja majd az ásványokra, fémekre és a fára alkalmazott 15féle intézkedést. A mostani tanulmány az ásvány- és fémszektorra vonatkozó 2009-2010-es adatokat foglalja magában. Megjegyzéseket tartalmaz arra nézve, hogy egyes kormányzatok milyen információkat hoznak nyilvánosságra az exportkorlátozásokról weboldalaikon, melyek a leggyakrabban használt eszközök, melyek a leginkább érintett ásványok és fémek. Az elemzés figyelembe veszi a termelés különböző szakaszait, és a kereskedelmi adatokkal mutatja be az exportkorlátozásokkal sújtott kereskedelmet.

November 14-16.	OECD turizmus statisztikai globális fórum, Rejkjavik
November 16.	Health at a Glance: Europe 2012 kiadvány megjelenése
November 21.	OECD közkormányzási globális fórum, Párizs
November 23.	OECD zöld növekedés és fenntartható fejlődés globális fórum, Párizs
November 26.	OECD agrárgazdasági globális fórum, Párizs
November 26-27.	OECD konferencia a tudáshálózatok és piacok témájában, Párizs
November 27.	OECD Gazdasági Kilátások kiadvány megjelenése
December 4-5.	OECD Fejlesztéstámogatási Bizottság (DAC) magas szintű ülése, London
December 17.	Closing the Gender Gap: Act Now! kiadvány megjelenése
December 17.	Waiting Time Policies in the Health Sector: What Works? című kiadvány megjelenése

OECD Tudástár

<http://www.oecd.org/ctp/taxpolicyanalysis/revenuestatistics2012edition.htm>

Adózás

Kontakt: Tóth Péter – ptho@mfa.gov.hu

A GDP-arányos adóterhelés Magyarországon 2009 óta érdemben csökkent. A 2011-ben 35,7%-os mutató a rendszerváltás óta mért legalacsonyabb szint.

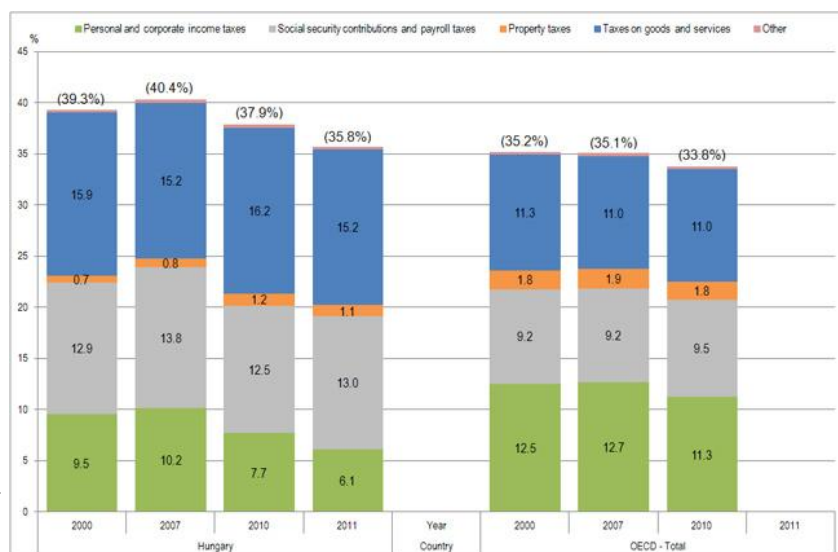
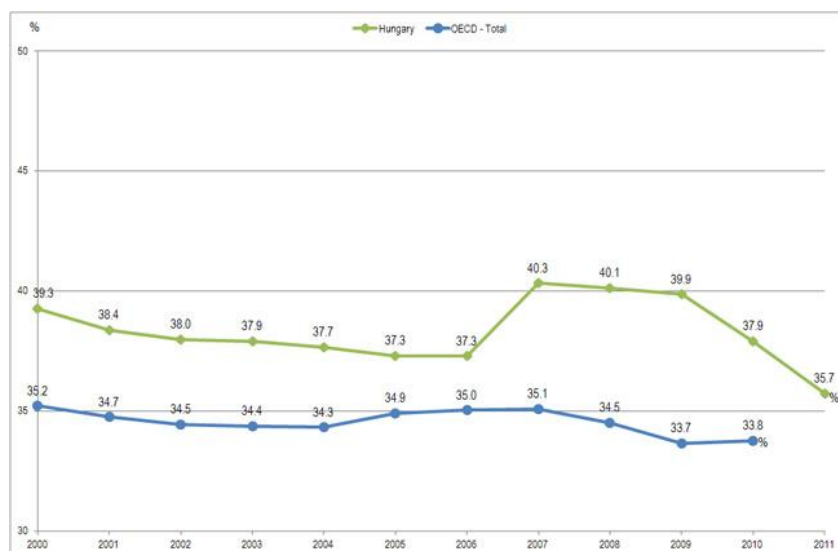
Az 1993-ban mért 46%-os csúcs óta az adóterhelés trendszerűen csökkent egészen 2006-ig és az ekkor ismét 40% fölé ugró ráta csak 2010-ben tudott ismét csökkenő pályára állni. Ezzel együtt az adóterhelés még ma is átlag felettinek számít az OECD-országok körében és a Visegrádi országok közül is a hazai a legmagasabb mutató.

Az adószervezetet tekintve kiemelkedő a termékekre és szolgáltatásokra kivetett adók súlya, hisz 2010-ben ezek adták az összes állami bevétel 42,7%-át. Ez arány csupán Mexikóban, Chilében és Törökországban magasabb és nem csupán a legmagasabb az OECD-tag EU-országok között, de átlagos szintjét 10%-ponttal meg is haladja.

Az OECD-országok átlaga feletti a társadalombiztosítási járulékok súlya is – a teljes hazai bevétel mintegy harmadát adják –, de ez európai összehasonlításban még alacsonynak is számít, hisz az OECD-országok átlagát a másfajta biztosítási berendezkedésű amerikai országok húzzák le.

Ezzel szemben kifejezetten alacsonynak számít a jövedelemadók súlya, hisz hazánkban a bevételek csupán ötödét adják, szemben az átlagos egyharmados aránnyal és ez a mutató 2011-ben még tovább csökkent.

Magyarországon az adóbevételek közel 63%-a a központi költségvetésé, ami nagyjából az OECD-átlagának felel meg, ám a fennmaradó rész hazánkban nagyobb arányban megy a TB-alapokba, és az önkormányzatok részesedése mindössze 6%-os, ami jelentősen kevesebb, mint a legtöbb államban.

A fényképek és ábrák forrása:

1-4. és 7-16. oldal: www.oecd.org, 5-6. oldal: www.iea.org